

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM
VAZIRLIGI

URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI" FIZIKA MATEMATIKA" FAKULTETI

"AXBOROT TEXNOLOGIYALARI "KAFEDRASI

«5111018-Kasb ta'limi:Informatika va axborot texnologiyalari» yo'nalishi

141-guruh talabasi Rustamova Shahnoza Umrbek qizi

«WEB TEXNOLOGIYAGA ASOSLANGAN TALABANING SHAXSIY
QIYOFASINI ANIQLASH DASTURI»

mavzusidagi

BITIRUV MALAKAVIY ISHI

"Ish ko'rib chiqildi va himoyaga

ruxsat berildi".

Kafedra mudiri.

_____ dots.X.A.Madatov

" _____ " _____ 2018-yil

Ilmiy rahbar _____

t.f.n.dots.G'.R.Matlatipov

" _____ " _____ 2018-yil

Taqrizchi _____ dots.A.Ashirova

" _____ " _____ 2018-yil

"Himoyaga ruxsat berildi"

Fakultet dekani _____ dots.J.U.Xujamov

" _____ " _____ 2018-yil.

Urganch-2018y

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI
URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI
Fizika-matematika fakulteti
«Axborot texnologiyalari» kafedrası

«WEB TEXNOLOGIYAGA ASOSLANGAN TALABANING SHAXSIY QIYOFASINI
ANIQLASH DASTURI»

Bajaruvchi:

Sh.Rustamova

Ilmiy rahbar:

G‘.R.Matlatipov

Urganch 2018yil

URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI

Fizika-matematika fakulteti
«Axborot texnologiyalari» kafedrası

BITIRUV MALAKAVIY ISHNI BAJARISH BO‘YICHA TOPSHIRIQLAR REJASI:

1. Talaba Rustamova Shahnoza Umrbek qizi Universitet rektorining 2017-yil 1-noyabrda chiqarilgan № 187-T&4 sonli buyrug‘i bilan bitiruv malakaviy ish bajarish uchun **“Web texnologiyaga asoslangan talabaning shaxsiy qiyofasini aniqlash dasturi”** mavzusi tasdiqlangan.
2. Kafedra majlisining qaroriga binoan dots.G‘.R. Matlatipov bitiruv malakaviy ishini bajarishga rahbar qilib tayinlangan.
3. **Bitiruv malakaviy ishining tarkibiy tuzilmasi:** Bitiruv malakaviy ishi kirish, asosiy qism, xulosa va adabiyotlar ro‘yhatidan iborat.
4. **Bitiruv malakaviy ish uchun ma’lumotlar:** mavzu bo‘yicha ma’lumotlar beruvchi adabiyotlar, mavzuga oid maqolalar va internet saytlaridan olinadi.
5. **Bitiruv malakaviy ishga ilova qilinadi.**

Urganch davlat universiteti “Fizika-matematika” fakulteti

“Axborot texnologiyalar” kafedrası

“Kasb ta’limi: informatika va axborot texnologiyalari” bakalavr ta’lim yo‘nalishi

«Tasdiqlayman»

Fakultet dekani

_____ dots. Xujamov J.

“ ” _____ 2018 y.

BITIRUV MALAKAVIY ISH BO‘YICHA TOPSHIRIQ

Talaba Rustamova Shahnoza Umrbek qizi

1. Ishning mavzusi: “Web texnologiyaga asoslangan talabaning shaxsiy qiyofasini aniqlash dasturi” mavzusi Universitet rektorining 2017-yil 1-noyabrda chiqarilgan № 187-T&4 sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan.

2. Ishni topshirish muddati: “23” iyun 2018y.

3. Mavzu bo‘yicha dastlabki ma’lumotlar beruvchi adabiyotlar ro‘yxati:

1. G‘oziyev Ergash G‘oziyevich “Umumiy psixologiya”. Toshkent-2004.
2. Umarov B.M. “Psixologiya”. Voris-nashriyot Toshkent – 2012
3. Sirliyev B.N, Beknazarov A.A, Arziqulov D.N “Psixologiya” Toshkent-2005
4. <http://www.php.net> “OFFICIAL DOCUMENTATION WEBSITE OF PHP”. 2001-2014 The PHP Group.
5. <http://www.w3schools.com/php> “ W3SCHOOLS WEB DEVELOPER INFORMATION WEBSITE. 1999-2014 W3schools by Refnes Data.
6. Jeff Derstadt, Scott Selikof, and Lin Zhu “DATABASE MANAGEMENT SYSTEMS SOLUTIONS MANUAL” Third Edition, Cornell University, Ithaca, NY, USA.
7. David Powers “PHP Solutions, Dynamic Web Design Made Easy” friendsoft 2006,

copyright by David Powers.

Internet saytlar:

1. <http://www.ziyonet.uz/>
2. <http://www.freewebmasterhelp.comPHP/MySQL tutorial.>
3. <http://www.siteground.comPHP-MySQL Tutorial.>
4. <http://www.dyn-web.comPHP to JavaScript basics, Dynamic Web Coding.>

4. Ishning maqsadi: Web texnologiyaga asoslangan talabning psixologik qiyofasini aniqlash dasturini tuzish.

5. Maslahatchi: Sh.Bekchanov

URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

Kafedra mudiri _____

“ ” _____ 20__ y.

BITIRUV MALAKAVIY ISHIGA TOPSHIRIQ

Talaba _____

(Familiyasi, ismi, otasining ismi)

Ta’lim yo’nalishi: Kasb ta’limi: informatika va axborot texnologiyalari

Bitiruv malakaviy ishi mavzusi _____

Ilmiy rahbari _____

(Familiyasi, ismi, otasining ismi , ilmiy darajasi va unvoni)

Ish bo’yicha maslahatchi _____

(Familiyasi, ismi, otasining ismi , ilmiy darajasi va unvoni)

Taqvimiyyeja _____

BMI tarkibi (rejasi)	Bajarishmuddati:
Kirish	“ ” _____ 20__ y
I - bob. _____	“ ” _____ 20__ y
...	
II - bob. _____	“ ” _____ 20__ y
...	
Xulosa	“ ” _____ 20__ y
Foydalanilganadabiyotlar	“ ” _____ 20__ y
Ilova	“ ” _____ 20__ y

Ishnibajarishuchunzarurbo‘lganmateriallar:

Ishnitopshirishmuddati “ ” _____ 20__ yil.

Ilmiyrahbar _____

(imzo)

Maslahatchi _____

(imzo)

Topshiriqnibajarishuchunoldim _____

(talabaimzosi)

Topshiriqberilgankun “ ” _____ 20__ yil.

TASDIQLAYMAN
 “Axborot texnologiyalari”
 kafedrasimudiri

“ ” _____ 2018 yil

BITIRUV MALAKAVIY ISHNI BAJARISH GRAFIGI

Ilmiy rahbar: _____

Bitiruvchi: _____

BMI mavzusi: _____

	Bitiruv malakaviy ishni bajarish bosqichlari	Vazifa berish vaqti	Vazifani qabul qilish (Bitiruvchi imzosi)	Bajarish muddati	Ajr. Soat	Vazifato'liq bajarildi (Ilmiy rahbar imzosi)
1	Bitiruv malakaviy ishni tasdiqlash	-			1	
2	BMI bo'yicha slubiy va amaliy materiallar, adabiyotlari yig'ish				2	
3	BMI mazmun va masalaning qo'yilishini aniqlash				2	
4	Mavjud tizimlarni tahlil qilish				2	
5	BMI ning birinchi bobini rivojlantirish				3	
6	BMI ning ikkinchi bobini rivojlantirish				3	
7	Dasturlash muhitini tanlash				1	
8	Algoritm va dastur ta'minoti				3	
9	Xulosa				1	
10	Adabiyotlar ro'yhati				1	
11	BMI ning qoralama variantini shakllantirish				2	
12	BMI larni tahrir qilish, tuzatish va ish kamchiliklarini bartaraf etish (Rahbarining izohlariga asosida)				3	
13	BMI tugallanganligi bo'yicha rahbar mulohazasi, himoya qilish uchun kafedra topshirihi				2	
14	Talablarga muvofiq BMI himoya qilish (Hisobot)				-	
	Jami				25	

Mavzu: Web texnologiyaga asoslangan talabning psixologik qiyofasini aniqlash dasturi

Mundarija	
Kirish	
I. Tizimlitalilvamasalaningqo`yilishi	
Bilish jarayonlari va ruhiy holatlar-shaxs psixologik qiyofasini belgilovchi omil sifatida	
Shaxsning ruhiy holatlari va ularning ifodalanishi	
Jamiyatdagi ijtimoiy sohalarni rivojlantirishda ijtimoiy so'rovnomalarning o'rni	
II. ASOSIY QISM	
Talabning shaxsiy qiyofasini aniqlashga yordam beruvchi ijtimoiy so'rovnomalar ishlab chiqishning o'ziga xos xususiyatlari	
Talabning shaxsiy qiyofasini aniqlashga mo'ljallangan ijtimoiy so'rovnomaning ma'lumotlar bazasini loyihalash va ishlab chiqish	
Talabning shaxsiy qiyofasini aniqlash ijtimoiy so'rovnomasini dasturiy ta'minotini loyihalash va amaliyotga tadbiiq qilish	
Foydalanuvchigayo`riqnoma	
III. Xulosa	
IV. Dasturilovalari	
V. Foydalanilganadabiyotlar	

MUNDARIJA

Kirish	3
I Tizimli tahlil va masalaning qo`yilishi	6
1.1 Bilish jarayonlari va ruhiy holatlar-shaxs psixologik qiyofasini belgilovchi omil sifatida.....	6
1.2 Shaxsning ruhiy holatlari va ularning ifodalanishi.....	9
1.3 Jamiyatdagi ijtimoiy sohalarni rivojlantirishda ijtimoiy so`rovnomalarning o`rni.....	15
II ASOSIY QISM	18
2.1 Talabanning shaxsiy qiyofasini aniqlashga yordam beruvchi ijtimoiy so`rovnomalar ishlab chiqishning o`ziga xos xususiyatlari.....	18
2.2 Talabanning shaxsiy qiyofasini aniqlashga mo`ljallangan ijtimoiy so`rovnomaning ma`lumotlar bazasini loyihalash va ishlab chiqish.....	35
2.3 Talabanning shaxsiy qiyofasini aniqlash ijtimoiy so`rovnomasini dasturiy ta`minotini loyihalash va amaliyotga tadbiq qilish.....	40
2.4 Foydalanuvchiga yo`riqnoma.....	51
III Xulosa	61
IV Dastur ilovalari	63
V Foydalanilgan adabiyotlar	84

Kirish

«Kadrlar tayyorlash milliy dasturi» ta'lim tizimi oldiga zamonaviy kadrlar tayyorlash tizimining tashkil qilishga yo'naltirilgan axborot texnologiyalarini ishlab chiqish va ularni o'quv-tarbiya jarayoniga qo'llash masalalarini rejalashtirib, uzluksiz ta'lim bosqichlarida o'quv jarayonini axborot texnologiyalari bilan ta'minlashni yuksaltirish kabi dolzarb muammolarni hal qilish hamda ta'lim islohatlarini hayotga tadbiq etishni jonlantiruvchi asosiy vazifalarini ko'ndalang qilib qo'ymoqda. Aynan mazkur masalani keng doirada tadbiq qilish zamon talablariga javob bera oladigan, raqobatbardosh kadrlarni tayyorlashdan iboratdir. Albatta buning uchun shaxs psixologiyasini bilish, ularda kechadigan psixologik o'zgarishlarni anglagan holda yondashishni talab qilmoqda. Web texnologiyaga asoslangan talabning shaxsiy qiyofasini aniqlash dasturi— birinchi navbatda yangi ijtimoiy so'rovnoma dasturini namoyish etish, an'anaviy tarzda o'tkazilgan ijtimoiy so'rovnomalarni to'ldiruvchi, individual va individuallashtirilgan tartibda ta'lim olishni ta'minlashga to'sqinlik qilayotgan yashirin to'siqlarni yoritib beruvchi kompyuterli-informatsion (web dastur ko'rinishidagi) dasturiy vositasidir. Shaxs taraqqiyotining o'spirinlik davri tashqi ta'sirlarga beriluvchanlik, mustaqil shaxsiy fuqarolik pozitsiyasi, kasbiy mas'uliyat, sog'lom turmush tarzi haqida turg'un tushunchalarning aniq shakllanmaganligi bilan karakterlanadi. Inson hayotining mazkur bosqichida yoshlarda ma'naviy bo'shliq hosil bo'lmasligi lozim. Buning uchun shaxsni tadqiq etishda jahon psixologiyasi tajribalarini inobatga olgan holda muammoni tahlil etish ko'zlangan maqsadni to'laqonli baholash imkoniyatini beradi. Web texnologiyaga asoslangan talabning shaxsiy qiyofasini aniqlash dasturi ijtimoiy so'rovnoma o'tkazishda qo'shimcha yordamchi vosita sifatida qo'llaniladi, chunki u bosma so'rovnomaga nisbatan: induktiv yondashuv, eshitish va hissiy xotirasiga va shu kabilarga tushuncha yetkazishda qulayliklar tug'diradi;

-o'quvchining talablariga asosan, uning ichki yashirin holatini yoritish darajasiga, intellektual imkoniyatlariga va qiziqishlariga qarab ko'nikma hosil qilishga imkoniyat yaratadi;

-ijtimoiy so'rovnoma e'tiborni jamlab, ko'proq so'rovnoma topshirish imkoniyatlarini yaratib bergani holda, juda ham katta hisoblar va qayta ishlovlardan ozod qiladi;

-ijtimoiy so'rovnoma topshirishning barcha bosqichlarida o'z-o'zini tekshirish imkonini beradi;

-talabani aqliy jihatdan rivojlantirishga, hissiy-estetik doirasini kengaytirishga, ijobiy qobiliyatlarini o'stirishga yordam beradi.

-ortiqcha fayl yoki bosma materillardan fodalanishni bartaraf qilish imkonini beradi;

-talaba yoshlarning ruhiy holati, bilish jarayonini va intellektini rivojlanish darajasini aniqlash uchun ortiqcha urinishlarsiz so'rovnoma topshirish imkoniyatini beradi;

Masalaning qo'yilishi. Web texnologiyaga asoslangan talabning shaxsiy qiyofasini aniqlash dasturini yaratish. Talabning shaxsiy qiyofasini aniqlash dasturini tuzish uchun quydagi masalalar hal etilishi lozim. Shaxsning bilish jarayonlari, ruhiy holati, ularning turlari, o'quv jarayonidagi ahamiyatini o'rganishlar asosida "Intellekt darajasini aniqlash(Raven test)", "Shulte jadvali(diqqatni aniqlash)", "Bevosita esga tushirish", "Muloqotga kirishuvchanlik", "Teylorning bezovtalanishni aniqlash darajasi", "Stress bilan kurashishingiz kerakmi?" so'rovnoma misolida ko'rib chiqish masalaning qo'yilishi hisoblanadi.

Mavzuning dolzarbligi. Mazkur so'rovnomalarni Web texnologiyalar asosida ishlab chiqish va tadbiq qilish va statistik natijalarni xisoblashda avtomatlashtirish dolzarb hisoblanadi.

Ishning maqsadi. Bitiruv malakaviy ishning maqsadi Web texnologiyaga asoslangan talabning shaxsiy qiyofasini aniqlash dasturini ishlab chiqish.

Mavzuning amaliy ahamiyati. Bitiruv malakaviy ishi natijasi sifatida

yaratilgan web dasturdan— talabaning shaxsiy qiyofasini aniqlashda, shuningdek talaba yoshlarga psixologik tavsifalar berishda foydalanishimiz mumkin.

BMI ning tuzilishi va qismlari bo‘yicha qisqacha tafsilotlar. Bitiruv malakaviy ishi kirish qismi, II ta bob, xulosa, foydalanilgan adabiyotlar va ilovadan iborat. Birinchi bobda talabaning bilish jarayonlari, shaxsning ruhiy holatini, talaba yoshlarning intellektini aniqlovchi ijtimoiy so‘rovnomalar tahlil qilingan. Ikkinchi bobda

- Talabaning shaxsiy qiyofasini aniqlashga yordam beruvchi ijtimoiy so‘rovnomalar ishlab chiqishning o‘ziga xos xususiyatlari
- Talabaning shaxsiy qiyofasini aniqlashga mo‘ljallangan ijtimoiy so‘rovnomaning ma’lumotlar bazasini loyihalash va ishlab chiqish
- Talabaning shaxsiy qiyofasini aniqlash ijtimoiy so‘rovnomasini dasturiy ta’minotini loyihalash va amaliyotga tadbiq qilish.
- Talaba yoshlarning bilish jarayonlari va ularning rivojlanish dinamikasi.
- Foydalanuvchiga yo‘riqnoma

Uchinchi bobda. Xulosa qismida bitiruv ishining asosiy natijalari va uning amaliy tadbiqlari bayon qilingan.

To‘rtinchi bobda. Ilova qismida dasturning oynalari ko‘rinishlari keltirilgan.

Beshinchi bobda. Foydalanilgan adabiyotlar.

BMI ning vazifasi. “Intellekt darajasini aniqlash(Raven test)”, “Shulte jadvali(diqqatni aniqlash)”, “Bevosita esga tushirish”, “Muloqotga kirishuvchanlik”, “Teylorning bezovtalanishni aniqlash darajasi”, “Stress bilan kurashishingiz kerakmi?” , “Depressiyaga moyilmisiz?” so‘rovnomalarni Web texnologiyalar asosida dasturini ishlab chiqib uning statistik ma’lumotlarini avtomatlashtirishdan iborat.

I. BOB Tizimli tahlil va masalaning qo`yilishi

1.1. Bilish jarayonlari va ruhiy holatlar-shaxs psixologik qiyofasini belgilovchi omil sifatida.

Obyektiv dunyo to'g'risidagi ma'lumotlar, fan asoslari bo'yicha axborotlar, ijtimoiy va individual tajribalar, shaxslararo munosabat va muomala o'rnatish, muayyan faoliyatni tashkil qilish va uni boshqarish o'zini o'zi anglashga taalluqli tarkibiy qismlar bilan qurollanishga, ijod va yangilik yaratishga qaratilgan murakkab, iyerarxik hamda integral xususiyatli, faqat insoniyatgagina xos bo'lgan, aqliy va jismoniy negizga quriluvchi intilish va faollikning majmuasi bilish deb ataladi. Bilishning psixologik bosqichlari, darajalari, ko'lami, kengligi, chuqurligi, to'liqligi, aniqligi, yaqqolligi, ifodalanish shakllari va vositalari, barqarorligi, mustaqilligi va uning ijtimoiy psixologik mexanizmlari to'g'risida ma'lumotlar sharhlanadi. Inson shaxs bo'lib shakllanishida va rivojlanishida bilish jarayonlari asosiy funksiyani bajaradi. Bilish jarayonlari qadim zamonlardan beri olimlarning diqqat markazida bo'lgan muammolardan biri bo'lib kelgan. Bilish jarayonlari o'z ichiga diqqat, sezgi, idrok, xotira, tafakkur, xayolni qamrab oladi.

Diqqat deb- ongni bir nuqtaga to'plab, muayyan bir obyektga faol qaratilishini aytamiz. Biz o'z faoliyatimiz jarayonida idrok va tasavvur qiladigan har bir narsa, har bir hodisa, o'zimizning qilgan ishlarimiz, o'y va fikrlarimiz diqqatning obyekti bo'la oladi. Diqqatga hamma vaqt u yoki bu darajadagi faollik xosdir. Bunday faollik ongning bir nuqtaga to'planishining kuchayishi va ma'lum vaqt mobaynida diqqat qaratilgan narsaga ongning faol yo'naltirilishini saqlab turishdan iboratdir. Diqqat o'qish ishining ham zaruriy shartidir. O'quvchilarning dars materiallarini muvaffaqiyat bilan o'zlashtirishlari, dastavval diqqatning mavjud bo'lishiga bog'liqdir. K.D.Ushinskiyning "diqqat ruhiy hayotimizning shunday yagona eshigidirki, ongimizga kiradigan narsalarning barchasi shu eshik orqali o'tib kiradi" degan fikrlari uning ahamiyatini bildiradi. Haqiqatdan ham diqqat eshigidan

tashqarida qolgan narsa ongimizga yetib bormaydi. Shulte jadvali metodikasi orqali diqqatni qanday darajada ekanligini aniqlash mumkin. Metodika diqqatning ko'chish tezligi, murakkab sharoitlarda kerakli ma'lumotlarni tanlash bo'yicha ish qobiliyati va uning barqarorligini aniqlash uchun mo'ljallangan.

Sezgi deb - atrofimizdagi narsa va hodisalarning sezgi a'zolarimizga bevosita ta'sir etishi natijasida ularning ayrim belgi va xususiyatlarini miyamizda aks ettirilishini aytamiz.

Idrok sezgilarga nisbatan murakkab va mazmundor psixik jarayon bo'lib, barcha ruhiy holatlar, xususiyatlar, xossalar va inson ongining yaxlit mazmuni egallangan bilimlar, tajribalar, ko'nikmalar bir davrning o'zida namoyon bo'ladi, aks ettirishda ishtirok etadi. Idrok deb - sezgi a'zolariga bevosita ta'sir etib turgan narsa-hodisalar obrazlarini kishi ongida bir butun holda aks ettirilishiga aytiladi. Idrokning muhim tomonlaridan biri - uning xususiyatlarini turli jabhalar, vaziyatlar, sharoitlarda namoyon bo'lishidir. Idrokning muhim xususiyatlaridan biri - bu faol ravishda bevosita aks ettirish imkoniyatining mavjudligidir. Odatda insonning idrok qilish (perseptiv) faoliyatini uning o'zlashtirgan bilimlari, to'plagan tajribalari shuningdek, murakkab analitik-sintetik harakatlar tizimi zahirida yuzaga keladi. Idrokning navbatdagi xususiyati uning harakatchanligi va boshqaruvchanligidir. Masalan: toshko'mir yorug'likda yog'du sochadi, oq qog'ozdan ko'proq nur balqiydi. Lekin inson bu narsalarni "qora" va "oq" deb idrok qiladi, vujudga kelgan bevosita sub'ektiv taassurotlarga nisbatan o'zgartirishlar, tuzatishlar kiritadi. Idrok jarayonida deyarli barcha sezgilarimiz ishtirok etsa ham idrok sezgilarimizning oddiy yig'indisidan iborat deb bo'lmaydi. Idrok jarayonida turli sezgilarimizdan tashqari odamning shu paytgacha orttirgan bilim ko'nikmasi va turmush tajribasi ham ishtirok etadi. Odam o'z bilim ko'nikmasi va turmush tajribasida juda ko'p narsa va hodisalarni takror-takror idrok qilgani tufayli odamning idroki anglanilgan xarakterlarga egadir. Talaba yoshlarning shaxsiy intellektini dinamikasini aniqlashda Raven testi metodikasi eng

samarli ijtimoiy so'rovnomadir. Metodika mantiqiy fikr yuritish uchun mo'ljallangan. Raven test metodikasi talaba yoshlarning bilim olish uchun psixik holatini va shaxsiy intellektini aniqlab beradi.

Xotira biz ilgari idrok qilgan, boshdan kechirgan va bajargan ishlarimizni yodda saqlash, keyinchalik ularni eslash yoki xotirlash jarayonidir. Biz har kuni yangi narsalarni bilamiz, kun sayin bilimlarimiz boyib boradi. Xotira faoliyatida shaxsning g'oyaviy yo'nalishi katta o'rin egallaydi. Bu yo'nalish uning faoliyatini hayot sharoiti ta'sirida shakllantiradi. Kishi o'zining shu faoliyati uchun muhim bo'lgan voqea, hodisalarni yaxshi eslab qoladi. Aksincha, kishi uchun hech qanday ahamiyatga ega bo'lgan narsalar yomon esda qoldiriladi va tezda unutib yuboriladi. Xotira atrof-muhitdagi voqelik (narsa)ni bevosita va bilvosita, ixtiyoriy va ixtiyorsiz ravishda, passiv va faol holda, reproduktiv va produktiv tarzda, verbal va noverbal shaklda, mantiqiy va mexanik yo'l bilan aks ettiruvchi esda olib qolish, esda saqlash, qayta esga tushirish, unutish hamda tanish hissidan iborat psixik jarayon. Alohida va umumiylik namoyon qiluvchi ijtimoiy hodisa barcha taassurotlarni ijobiy qayta ishlashga yo'naltirilgan dinamik faoliyatdir. Xotira sohasida quyidagi asosiy jarayonlar: esda olib qolish, esda saqlash, esga tushirish va unutish bir-biridan farq qilinadi. Bu jarayonlar faoliyatda tarkib topadi va belgilanadi. Ma'lum materialni esda olib qolish hayot faoliyati davomida individual, ya'ni shaxsiy tajribani to'plash bilan bog'liqdir. To'plangan tajribadan keyingi faoliyatda foydalanish qayta bevosita esga tushirishni talab qiladi. Ma'lum materialning faoliyatda qatnashmay qolishi yoddan chiqarishga olib keladi. Masalan, o'quvchilar maktabda o'qitilayotgan narsalarini esda olib qoladilar, esda saqlaydilar va esga tushiradilar. Kundalik tajribamiz ko'rsatadiki, esda qolgan narsalarning hammasi ham esimizga tushavermaydi, ularning bir qismi unutiladi. Unutish ham xotiraga oid hodisadir. Ta'surotlarning ana shunday esda qoldirish va keyin esga tushirishning fiziologik asosiga muvoffiq bog'lanishlarning hosil bo'lish, mustahkamlanish va keyin jonlanish (tiklanish) jarayonidir. Esda

qoladigan narsa xotira materialini, esda saqlanib turadigan va esga tushiriladigan narsa esa xotiraning mazmunini tashkil qiladi. Talaba yoshlarning xotirasini qay darajada ekanligini aniqlash “bevosita esga tushirish” metodikasidan foydalaniladi. Talabalarning shaxsiy qiyofasini aniqlashda bilish jarayonlari xususan xotira ham katta ahamiyat kasb etadi. Talaba yoshlarni bilim olishi, o‘qishga bo‘lgan ishtiyoqi, yashirin ichki intellektini aniqlashda bilish jarayonlari so‘rovnomalarini o‘tkazish samarlidir. Bunday so‘rovnomalar shaxs xotirasini tiklanishiga ham yordam beradi.

1.2. Shaxsning ruhiy holatlari va ularning ifodalanishi.

Ruhiy holatlar idrok xususiyatlari tarkibiga kiradi. Shaxsning ruhiy(psixik) olami beto‘xtov harakatlar majmuasidan iboratdir. Shaxsning ruhiy holati ya’ni hissiyot tarkibiga: Kayfiyatlar, stress, depressiya, eyforiyalar kiradi. Inson idrok etish, hayol surish va fikrlash jarayonlarida faqat voqelikni bilib qolmay, balki shu bilan birga hayotdagi u yoki bu narsalarga qanday bo‘lmasin munosabat bildiradi. Unda ularga nisbatan u yoki bu tarzda his-tuyg‘u paydo bo‘ladi. Bunday ichki shaxsiy munosabatning manbai - faoliyat va munosabat jarayonlari bo‘lib, u ana shunday jarayonlarda ro‘y beradi, o‘zgaradi, barqaror tus oladi yoki yo‘qoladi.

Hissiyot - kishining o‘z hayotida nimalar yuz berayotganiga, nimalarni bilib olayotganiga yoki nima bilan mashg‘ul bo‘layotganiga nisbatan o‘zicha turli xil shaklda bildiradigan ichki munosabatidir.

Hissiyotni boshdan kechirishning turli shakllari - emotsiya, effekt, kayfiyat, turli hayajonlanish, stress mavjud. Ehtiros, tor ma’nodagi so‘z bilan aytganda, his-tuyg‘ular - shaxsning emotsional soxasini tashkil etadiki, ular kishi xulq-atvorini tartibga solib turadi, bilishning jonli manbai, odamlar o‘rtasidagi murakkab va ko‘p qirrali munosabatlarning ifodasi bo‘lib hisoblanadi.

Hissiyot yoki emotsiya deb kishining bilmoqchi va qilmoqchi bo‘lgan narsalariga o‘z munosabatlarini tuyg‘ularidan kechirishini, ya’ni muhitdagi narsa va hodisalarga, o‘z ishlariga, o‘ziga va o‘zining qilgan harakatlariga bo‘lgan

munosabatlaridan tugʻilgan tuygʻularga aytiladi. Bir narsadan huzurlanish yoki behuzur boʻlish, suyunush, qaygʻurish, muhabbat, qahru-gʻazab, gʻayrat va shijoat, qoʻrqish, iztirob, tashvish, xotirjamlik kabi hollarning har qaysisi hissiyot yoki emotsiyaning bir misolidir.

Hissiyot manbalari haqiqatda mavjud boʻlgan har xil narsa va hodisalarki, odam oʻz hayoti va faoliyatida bu narsa va hodisalarga toʻqnashadi. Biroq har bir narsa va hodisani odam bevosita oʻzi idrok qilmaguncha, yoki biron boshqa yoʻl bilan uni bilmaguncha, bu narsa va hodisalar hissiyot manbai boʻlolmasligi aniqdir. Biron narsaga qandaydir munosabatda boʻlmoq uchun uni biron jihatdan bilmoq kerak. Shu sababli hissiyot hamisha sezgi, idrok, xotira yoki hayol obrazlari, fikr shu kabi bilish jarayonlari bilan birgalikda kechadi.

Hissiyotlar taʼsirchanligi bilan ajralib turadi. Ular xatti-harakatlarga, fikr-mulohazalar bildirishga turtki beradigan kuch boʻlib, kuch-gʻayratlarni oshirib yuboradi va stenik deb ataladi. Boshqa bir hollarda emotsiyalar sustligi, loqaydligi bilan ajralib turadi, his-tuygʻularning boshdan kechirilishi kishini boʻshashtirib yuboradi va bu holat psixologiyada astenik deb ataladi (masalan, qoʻrqqanidan oyoqlari qaltirashi, kuchli his-tuygʻuga berilib, hayolga choʻmib, oʻzi bilan oʻzi ovora boʻlib qolish hollari).

Affektlar yoki hissiy portlashlar - kishini tez chulgʻab oladigan va shiddat bilan oʻtib ketadigan jarayonlardir. Ular ongning anchagina darajada oʻzgarganligi, xatti-harakatlarni nazorat qilishning buzilganligi, odamning oʻzini oʻzi idrok qila olmasligi, shuningdek, uning butun hayoti va faoliyati oʻzgarib qolganligi bilan ajralib turadi. Affektlar birdaniga katta kuch sarf qilinishiga sabab boʻlgani uchun ham qisqa muddatli boʻladi: ular his-tuygʻularning bamisoli birdan lov etib yonib ketishiga va portlashiga oʻxshatish mumkin. Agar oddiy hissiyot faqat ruhiy hayajonlanishni ifoda etsa, u holda affekt boʻrondir. Har bir his organizmning ishlashiga taʼsir koʻrsatib oʻzgaradi va inson tanasida uning turli alomatlarini paydo boʻladi.

Kayfiyatlar - ancha vaqt davomida kishining butun xatti-harakatiga tus berib turadigan umumiy hissiy holatini ifoda etadi. Kayfiyat shod-xurram yoki qayg'uli, tetiklik yoki lanjlik, xayajonlilik yoki ma'yuslik, jiddiylik yoki yengiltaklik, jizzakilik yoki muloyimlik va hokazo tarzda bo'ladi. Kayfiyat juda xilma-xil, yaqin va ancha uzoq turuvchi manbalarga ega bo'lishi mumkin. Turmushning butun borishidan, jumladan, ishda, oilada, maktabda munosabatlarning qanday yo'lga qo'yilganligidan, kishining hayot kechirishi yo'lida paydo bo'layotgan har qanaqa ziddiyatlar qay tarzda bartaraf etilishidan qanoat hosil qilishi yoki qanoatlanmaslik kayfiyatlarning asosiy manbalari hisoblanadi. Kishining uzoq vaqt yomon yoki lanj kayfiyat bilan yurishi uning hayotida biror narsaning ko'ngildagidek emasligini ko'rsatadi.

Kayfiyat kishining butun fe'lini bir muncha vaqtgacha bir rangga solib turuvchi umumiy bir ruhiy holatdir. Ko'p hollarda kishining kayfiyatiga, uning uchun juda muhim bo'lgan bir voqea orqasida tug'ilgan ma'lum bir hissiyot sabab bo'ladi. Ertalab eshitilgan noxush xabar kishining ta'bini kechgacha xira qilib, iztirobga solib, kayfiyatini buzushi mumkin. Ishda topilgan jiddiy muvaffaqiyat bir necha kungacha kishini shodlantirib, kayfiyatini chog' qilishi mumkin. Hissiyotning shunday qobiliyati borki, hissiyot uni tug'dirgan narsadan o'tib, bu narsa bilan aloqador bo'lgan boshqa narsalarga ham yoyiladi. Buning natijasida kishida kayfiyat deyilgan umumiy bir ruhiy holat paydo bo'ladi.

Stress yoki kuchli hayajonlanish - psixologik ta'rifga ko'ra affekt holatiga yaqin turadigan, lekin boshdan kechirilishining davomlilikiga ko'ra kayfiyatlarga yaqin bo'lgan his-tuyg'ular boshdan kechirilishining alohida shakli (ingl. «stress» - zo'riqish) hissiy zo'riqishdan iboratdir. Hissiy zo'riqish xavf-xatar tug'ilgan, kishi xafa bo'lgan, uyalgan, taxlika ostida qolib ketgan kabi vaziyatlarda ro'y beradi. Umuman olganda, stress tez-tez uchrab turadigan hodisadir. Unchalik ahamiyatga ega bo'lmagan stresslar muqarrar va zararsiz bo'lib, xaddan tashqari ortib ketgan stress

esa shaxs uchun ham, korxonalar va tashkilotlar uchun ham qiyinchiliklar, qo'yilgan maqsadlarni qo'lga kiritishda muammolar keltirib chiqaradi.

Stress deganda insonning atrofdagi stimullarga yoki tashqi ta'sirlarga jismoniy, kimyoviy va psixologik reaksiyalari majmui tushuniladi. Bunda atrof- muhitdagi kuchlar insonning fiziologik va psixologik funktsiyalarini muvozanatdan chiqaradi. Stress holatini jismoniy, psixologik omillar majmui, ya'ni stressorlar keltirib chiqaradi. Hayotda stresslar bo'lib turishi tufayli ularni boshqarishni, ular keltirishi mumkin bo'lgan zararni kamaytirishni bilish zarur.

Inson psixologiyasini bilish uchun, uning psixikasida hissiyot tomonidan bo'lgan farqni bilish juda muhim. Birovni yaxshi tanimoq uchun uning fikrini va harakatlarini bilish bilangina kifoyalanmay, balki uning hissiyoti qandayligini ham bilish kerak. Insonlarning hissiyotidagi farqlari quyidagi bo'lishi mumkin: hissiyotning yo'nalishi, hissiyotning chuqurligi, hissiyotlarning barqarorligi.

Hissiyotning yo'nalishi - kishilarning hissiyotidagi eng muhim farqlari belgilangan narsa, hissiyotning nimaga qaratilganligi, uning mazmuni qandayligidir. Inson hislari har xil tasodifiy narsalarga sochilib, parishon bo'lsa, tasodifiy hollarda kishilarda har xil hislarni tug'dirsa, bunday hissiyot kishining ijodiyotiga, turmushdagi kurashiga madad beruvchi kuch xizmatini o'tay olmaydi. Aksincha kishining hayotidagi asosiy vazifasidan boshqa ishlarga chalg'itib, tanlagan yo'lidan adashtirib, ancha to'sqinlik qilishi ham mumkin.

Hissiyotning chuqurligi - birovning hissiyotiga oid hayotini bilish uchun uning hissiyotining qanchalik chuqurligini bilish muhimdir. Chuqur his deb - hayotning shu odam uchun eng muhim bo'lgan tomonlariga daxil qilgan, kishining fikri, tiliga va orzulari bilan ko'p aloqador bo'lgan va kishining butun ruhiy hayotini aks etib ko'rinuvchi hisni aytamiz. Hissiyotning boy va mazmundorligi, inson hislarining kuchliligidan ko'ra ko'proq chuqurligiga bog'liqdir.

Hissiyotlarning barqarorligi - ularning chuqurligi bilan juda yaqin bog'liqdir. Chuqur his mahkam va barqaror bo'ladi; sayoz hislar esa, garchi kuchli bo'lsa ham, umri qisqa bo'lib, tez o'tib ketadi.

Uzoq davom etadigan va barqaror bo'lgan emotsional holatlardan biri – ehtirosdir. Kayfiyatdan ehtirosning farqi shuki, ehtiros muayyan harakatga, muayyan obyektiv muttasil intilishda kuchli suratda ifodalangan holatdir. Bular - ijobiy ehtirosdirlar misol bo'lib, ular odamni ulkan ijodiy faoliyat yo'liga yetaklovchi kuchdir.

Ehtiroslar kishidagi barqaror his-tuyg'ularning alohida turini tashkil etadi. Odamlarning bajarayotgan ishiga va hayotida yuz berayotgan narsalarga nisbatan ichki munosabati boshdan oxirigacha barqaror tus kasb etadi, doimiy harakat qiluvchi kuchga aylanadi. Bu kuch kishi tomonidan uni hayajonlantirgan narsa qanday idrok etilishi, tasavvur qilinishi va hayolga keltirilishi, uning bir-biri bilan almashib turadigan hissiyotlarni, affektlarni, kayfiyatlarni qanday boshdan kechirishi xususiyatlarini belgilaydi. Bu kuch muayyan harakatlarga da'vat etuvchi va qaror topgan his-tuyg'uga mos kelmaydigan xatti-harakatlarga qarshi qudratli to'siq sifatida namoyon bo'ladi. Shunday qilib, his-tuyg'u kishining tafakkur va faol faoliyat ko'rsatishi jarayoniga jalb etilgan bo'ladi. Kishining fikrlari va xatti-harakatlari yo'nalishini belgilaydigan barqaror, chuqur va kuchli his-tuyg'u ehtirosdir.

Depressiya - doimo g'amgin, yomon kayfiyatda yurishdir. Bunday insonlar boshqalarga aralashib keta olmaydi, kam gapiradi, ko'pincha ko'zga yosh oladi. Uning dili ma'yus, yomon fikrlar va hayollar bilan band bo'ladi. Hozirgi axvoli, o'tgan kunlari va kelajagi unga qorong'udek tuyuladi. Depressiv kayfiyat turmushdagi muvaffaqiyatsizliklar va ruhiy shikastlar oqibatida kelib chiqqan bo'lishi ham mumkin. Ularning sababi bo'lganda va bu holat unchalik yaqqol bo'lmaganda uni normal reaksiya deb qarasa bo'ladi. Ruhiy kasal bemorda ovqatdan yuz

o'giradigan, o'zini qatl qilishga urinishgacha olib boradigan uzoq davom etadigan og'ir depressiyalar kuzatiladi.

Eyforiya - vaqtichog'lik, beg'amlik, bir oz ko'tarinki kayfiyat tushuniladi. Eyforiyada odam tetik, harakatchan, sergap, uning imo-ishoralari jonli gapirganda qo'llari harakatda, ovozini keragidan qattiqroq qilib chiqaradi. Olam ularning ko'ziga g'oyat chiroyli rangli bo'yoqlarda gavdalanadi. Odam xursand bo'lganida, muvaffaqiyat qozonganda va shunga o'xshash shodlik kunlarida eyforiya normal reaksiya hisoblanadi. Eyforiya uchun psixologik asoslar bo'lmasa yoki u xatto salbiy hayotiy hodisalarda ham paydo bo'lsa, uni patologik holat deb ko'zdan kechirish mumkin. Psixologiyada his-tuyg'ular turlarni alohida ajratib ko'rsatish mumkin: ma'naviy, intellektual, estetik.

Ma'naviy (axloqiy) his-tuyg'ular - o'z mazmuniga ko'ra, kishining kishiga va kengroq ma'noda olganda, jamiyatga munosabatini bildiradi. Shaxs ijtimoiy hayotining barcha jabhalarida uning xulq-atvorini boshqarib turadigan axloq normalari shu his-tuyg'ularning tevarak-atrofdagilardan obyektiv ravishda olib turadigan baholashning asosi hisoblanadi.

Intellektual (aqliy) his-tuyg'ular - shaxsning bilish jarayoniga, uning muvaffaqiyatliliigi va muvaffaqiyatsizligiga munosabatini ifodalaydi va aks ettiradi.

Estetik (nafosat) his-tuyg'ular - subyektning hayotida yuz beradigan turli xildagi narsalarga va ularning san'atda aks ettirilishiga nisbatan allaqanday ajoyib yoki bemani, fojiviy yoki kulgili, olijanob yoki jirkanchli, nafosatli yoki xunuk narsa sifatida munosabatini aks ettiradi va ifodalaydi.

Inson ma'naviy, intellektual va estetik tuyg'ularni faoliyat va muomala jarayonida boshdan kechiradi, bazan ularda kishining sotsial voqelikka nisbatan butun hissiy munosabatlari boyligini mujassamlashganligi uchun ular yuksak his-tuyg'ular deb ham ataladi.

Talaba yoshlarda kechadigan bunday ruhiy holatlarni anglash va kerakli tavsiyalar berish uchun “Muloqotga kirishuvchanlik”, “Teylorning bezovtalanishni aniqlash darajasi”, “Stress bilan kurashishingiz kerakmi?” kabi ijtimoiy so‘rovnomalar o‘tkaziladi.

1.3. Jamiyatdagi ijtimoiy sohalarni rivojlantirishda ijtimoiy so‘rovnomalarning o‘rni.

Mamlakatimiz taraqqiyoti ko‘p jihatdan hozirgi talaba- yoshlarning jamiyatga, hayotga bo‘lgan munosabatiga, tafakkur sog‘lomligiga, shuningdek ularda Vatan, el-yurt, sog‘lom turmush tarzi haqidagi tushunchalarining yetarli anglanganligiga va ijobiy karakter sifatlarining shakllanganligiga bog‘liq. Shaxs taraqqiyotining o‘spirinlik davri tashqi ta’sirlarga beriluvchanlik, mustaqil shaxsiy fuqarolik pozitsiyasi, kasbiy mas’uliyat, sog‘lom turmush tarzi haqida turg‘un tushunchalarning aniq shakllanmaganligi bilan karakterlanadi. Inson hayotining mazkur bosqichida yoshlarda ma’naviy bo‘shliq hosil bo‘lmasligi lozim. Shu xolatning oldini olish maqsadida oliygozlarda ko‘plab ma’naviy ma’rifiy tadbirlar o‘tkazib boriladi. Ommaviy axborot vositalari, oliygozlardagi ma’ruzalar, radio va televideniya orqali sog‘lom turmush madaniyati va jismoniy salomatlik xaqida keng ko‘lamda ma’lumotlar berilib boriladi. Ammo mazkur ma’lumotlar shaxs tomonidan faqat qisman qabul qilinadi va shaxsiy hayotiy tajribalari negizida qayta ishlanadi, sog‘lom turmush tarzi madaniyati, xulq-atvor ko‘nikmalari, ijobiy sifatlar talabalar tomonidan shaxsiy ma’noda faol o‘zlashtirilishi murakkab jarayon. Ijtimoiy so‘rovnomalarni o‘tkazish tavsiyalar berish yordamida yoshlar o‘zlari hali bilmagan yashirin psixologik muammolariga ham qisman yechim topa olishlariga imkoniyatlar yaratiladi. Talaba-yoshlarda turg‘un ma’naviy-axloqiy dunyoqarash, sog‘lom turmush tarzi madaniyati va faol fuqarolik pozitsiyasini shakllantirish uchun ular bilan maqsadli yo‘naltirilgan tizimli faoliyat olib boriladi.

O'quvchi yoshlarning shaxsiy sifatlarini o'rganuvchi metodlar. Shaxsni tadqiq etish psixologiya fanidagi asosiy muammo sanaladi. Shaxs keng ko'lamli tadqiqot predmeti sifatida psixolog-tadqiqotchilarning diqqat markazidir. Ammo mamlakatimizda psixologiyaning jamiyat talabidan kelib chiqib yangi bosqichga qadam qo'yganligi, shaxs muammosiga atroflicha e'tibor qaratishni talab etadi. Buning uchun shaxsni tadqiq etishda ijtmoy so'rovnomalar o'tkazishni inobatga olgan holda muammoni tahlil etish ko'zlangan maqsadni to'laqonli baholash imkoniyatini beradi.

Shaxsni o'rganishda ob'ektiv testlar sifatida shaxsni o'rganish so'rovnomalari ahamiyatidir. Talabanning shaxsiy qiyofasini aniqlash so'rovnomalari tekshiriluvchining asosiy e'tiborini topshiriqning javobiga emas, balki topshiriqqa qaratishi, test maqsadlarining yashirin harakterga egaligi, topshiriqlarni yaxlit tuzilma sifatida taqdim qilinishi, psixometrik o'lchamga egaligi ularning yaroqliligini belgilaydi. Talabanning shaxsiy qiyofasini aniqlash so'rovnomalari uzoq vaqt davomida ishlab chiqiladi, va uni taxlil qilish ham bir muncha vaqt sarflanishini keltirib chiqaradi.

Talabanning shaxsiy qiyofasini o'rganish. Inson xulq-atvorini prognozlash masalasini hal etishda ikkita tushunchaga murojat etiladi: profil va undan kelib chiqqan holda "hislatlar". Ushbu tushunchalarni qo'llashda individga, unga har xil hislatlarni mujassamlashuviga ko'ra turli talablar qo'yiladi: vaziyat, asosiy sinchkovlik va diqqat, "e'tiborlilik-e'tiborsizlik", "batartiblik-tartibsizlik", odamlar bilan uchrashish yoki tanishish asnosida muomalaga "kirishimlilik-odamovilik", hozirjavoblik-betgachoparlik.

Qiyofa inson xulq-atvorining integral dispozitsiyada organik, ijtimoiy me'yoriy va shaxslilik harakat tizimi ostida mujassamlashgan holati sifatida qaraladi. Konstitutsional-organizm xossalarini shartlovchi va maksimal keng vaziyatlar uchun cheklangan.

Individlik-ijtimoiy me'yoriy vaziyatlarga ma'lum nisbiylik beruvchi hayotiy faoliyat tajribasini shartlaydi. Shaxs o'zining xulq-atvorini loyihalash va tahlil qilish asosida ichki muhitini shartlaydi.

Talabanning shaxsiy qiyofasini o'rganish va tavsiyalar berish uchun "Intellekt darajasini aniqlash(Raven test)", "Shulte jadvali(diqqatni aniqlash)", "Bevosita esga tushirish", "Muloqotga kirishuvchanlik", "Teylorning bezovtalanishni aniqlash darajasi", "Stress bilan kurashishingiz kerakmi?" kabi ijtimoiy so'rovnomalar o'tkaziladi.

II.BOB ASOSIY QISM

2.1.Talabaning shaxsiy qiyofasini aniqlashga yordam beruvchi ijtimoiy so‘rovnomalar ishlab chiqishning o‘ziga xos xususiyatlari.

Talabaning shaxsiy qiyofasini o‘rganish va tavsiyalar berish uchun “Intellect darajasini aniqlash(Raven test)”, “Shulte jadvali(diqqatni aniqlash)”, “Bevosita esga tushirish”, “Muloqotga kirishuvchanlik”, “Teylorning bezovtalanishni aniqlash darajasi”, “Stress bilan kurashishingiz kerakmi?”, “Depressiyaga moyilmisiz?” so‘rovnomalarini elektron shaklda o‘tkazish samaralidir.

Yuqorida keltirilgan so‘rovnomalarning nazariyasini ko‘rib chiqamiz.

Intellect darajasini aniqlash(Raven test) - Metodika mantiqiy fikr yuritish uchun mo‘ljallangan.Sinaluvchiga o‘zaro bog‘liq bo‘lgan shakllardan iborat rasm taqdim qilinadi.Testda bir shakl yetishmaydi, biroq u pastda 6-8 shakllar orasida beriladi.Sinaluvchining vazifasi rasmda bir biriga bog‘langan shaklning qonuniyatlari o‘rnatilgan va tavsiya etilayotgan variantlardan berilgan shaklning raqamini so‘rov varag‘iga belgilash kerak. Test 60 jadval (5 seriya) dan iborat.Xar bir jadval seriyalari qiyinchilik bilan oshib boradigan topshiriqlarni o‘z ichiga oladi.Metodika seriyadan seriyaga o‘tish mashqi murakkab bo‘lishi o‘ziga xosdir.

A- seriyada matritsa o‘zaro o‘rnatilgan qonun qoida ishlatilgan .Bu yerda xar bir jadvalda berilgan asosiy tasvirning bir qismini to‘ldirish topshirig‘i berilgan.Sinaluvchiga topshiriqlarni diqqat bilan kuzatish va o‘ziga xos xususiyatlarni aniqlash talab qilinadi.Shundan keyin jadvalda asosiy qism bilan qo‘shiladigan qism solishtiriladi.

V- seriya shakllar juftligi orasida analogiyasi tizimiga qurilgan .Sinaluvchi shunday tizimni topishi kerakki, qonun qoidaga muvofiq har bir voqea shakldan kelib chiqqan holda yetishmaydigan qismni olib o‘rniga qo‘yish kerak.Bunda namunaga asosan shakllarning joylashishi o‘q simmetriyasining to‘rligiga ahamiyat berish lozim.

S- seriya matritsa shakllarining progressiv o'zgarishi bo'yicha tuzilgan. Matritsa topshiriqlari murakkablashib boradi, xuddi to'siqsiz rivojlanishga o'xshaydi. Shakllarning o'zgarishi aniq qoidaga bo'ysungan holda yangi element shaklining yetishmaydigan qismini topishdan iborat.

D- seriya shakllar matritsada guruhlanish qoidasi bo'yicha tuzilgan. Sinaluvchi gorizantal va vertikal holatda yuz beruvchi guruhlanishni topishi kerak.

E- seriya ko'rsatilgan asosiy rasmdagi shakllar joylashuvi yo'nalishida tashkil topgan.

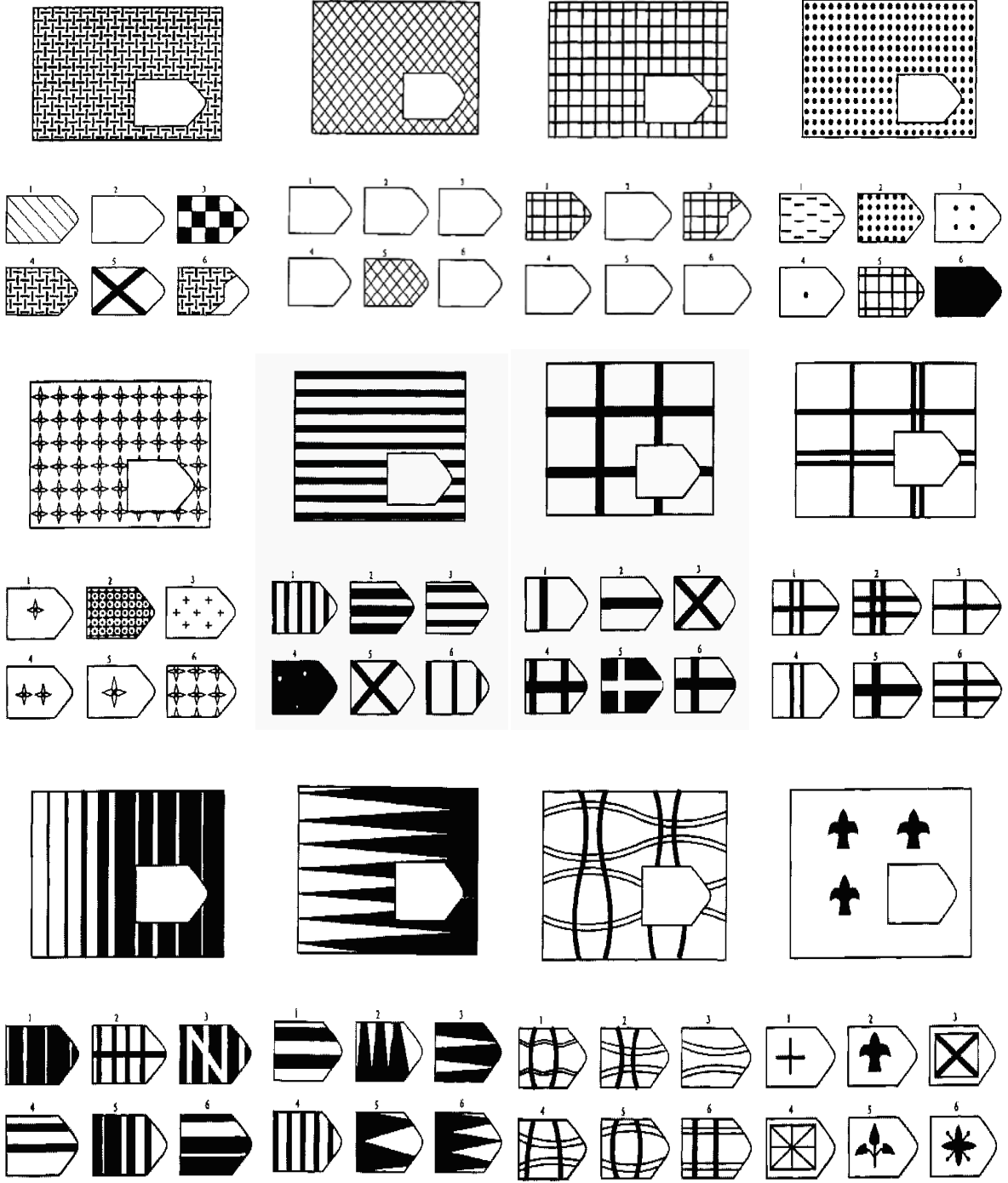
Qo'llanma: Test o'tkazishda vaqt belgilanadi. Buning uchun 20 daqiqa beriladi. Vaqtdan unumli foydalanish uchun, jadvalni hech kim ko'rmagani va ochmaganini qattiq nazorat qilgan holda, testni boshlash komandasi beriladi. 20 daqiqadan keyin "jadval yopilsin" komandasi beriladi. "Bizning barcha izlanishlarimiz ilmiy maqsad yo'lida olib borilayapdi, shuning uchun chuqur fikr yuritish va aniq va to'g'ri javob berish talab qilinadi. Ushbu test mantiqiy fikrlashni aniqlash uchun qo'llaniladi". Shundan keyin jadvalni olib birinchi varaq barchaga ko'rsatish uchun ochiladi. Berilgan topshiriqda bir qism yetishmaydi. O'ng tarafda 6-8 nomerlangan shakllarda tasvirlangan ulardan biri testning aniq javobi hisoblanadi.

Test masalalarini yechish paytida sinaluvchilar bir biridan ko'chmaslikni nazorat qilinadi. 20 daqiqadan keyin "jadvalni natija komandasi" beriladi, blanka va jadvallar yig'ib olinadi.

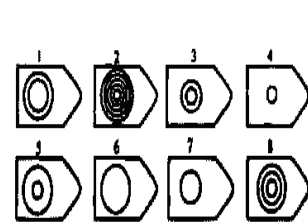
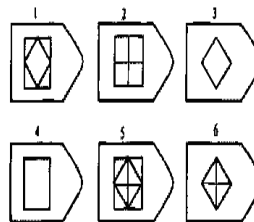
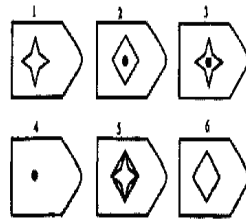
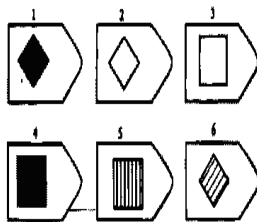
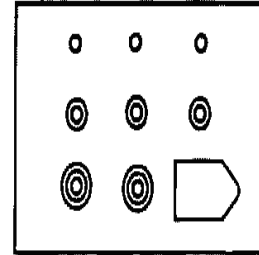
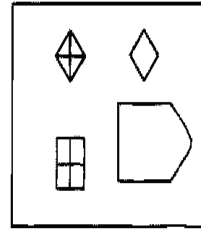
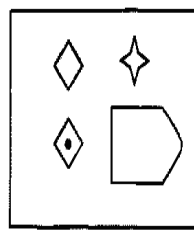
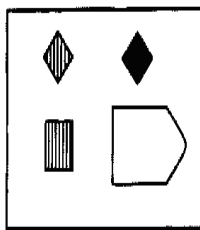
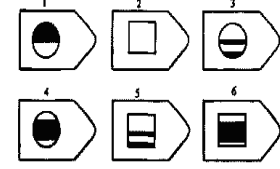
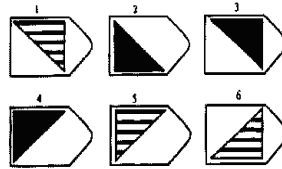
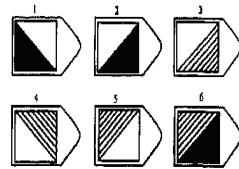
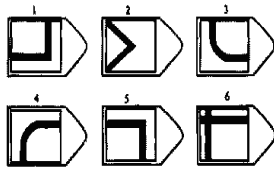
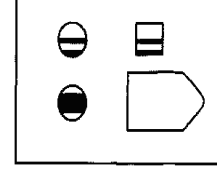
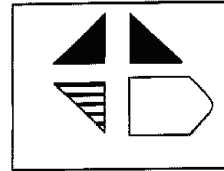
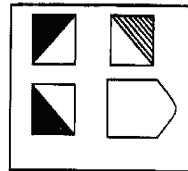
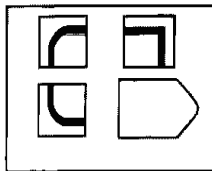
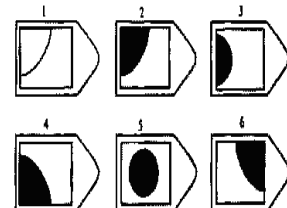
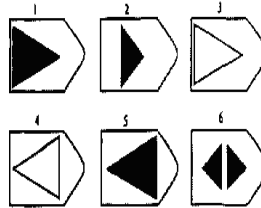
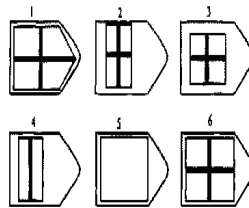
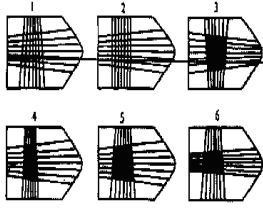
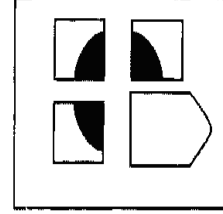
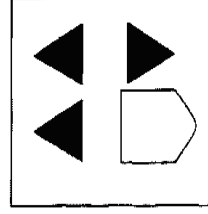
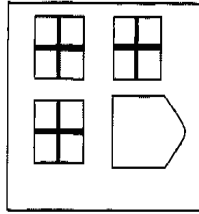
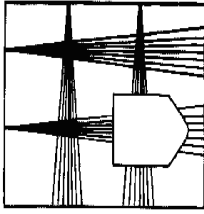
Natijalar taxlili: Har bir to'g'ri javob bir balldan baholanadi. Shundan so'ng umumiy ballar soni barcha jadval va seriyalar alohida hisoblanadi. Erishilgan natija sinaluvchining aql idrok kuchi aniqlanadi.

Ravenning har bir jadval seriyalari uchun progressiv matritsalar shakllar majmuasidan iborat. Bu progressiv matritsalar quydagi seriyalarda keltirilgan.

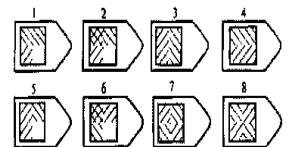
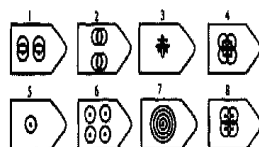
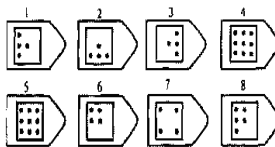
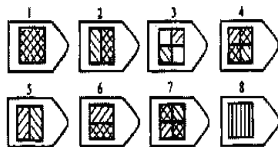
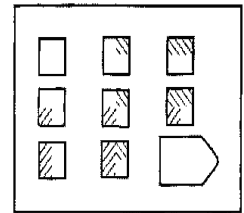
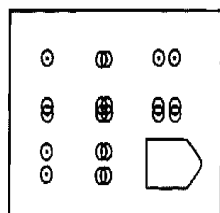
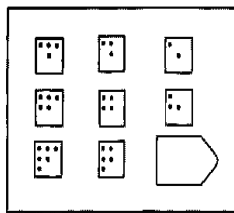
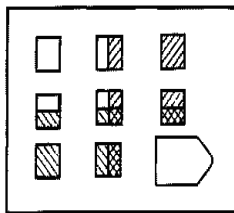
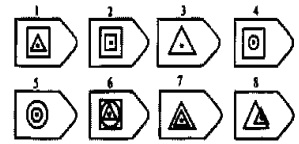
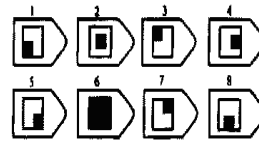
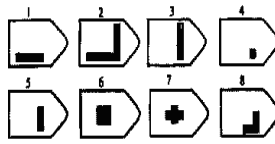
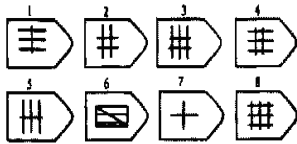
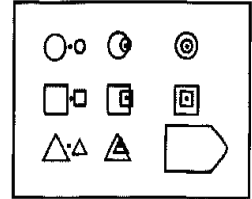
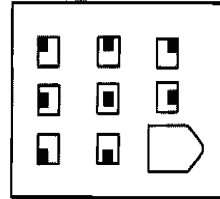
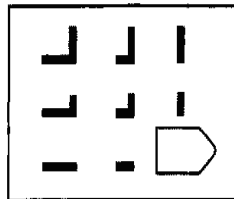
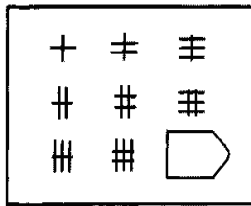
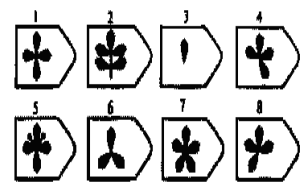
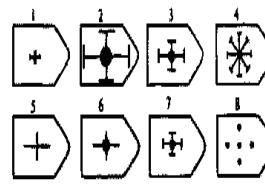
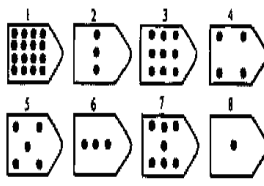
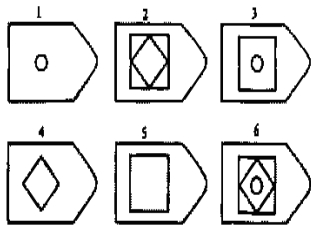
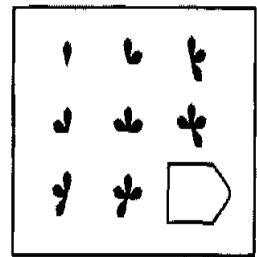
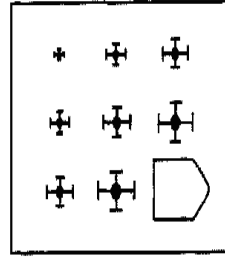
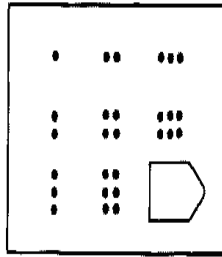
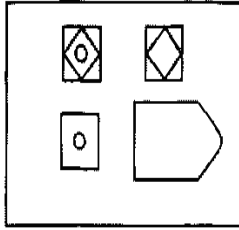
A- seriya (1.1-rasim)

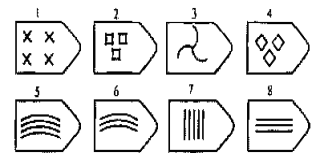
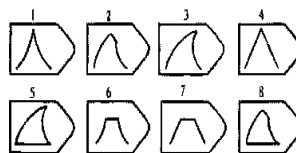
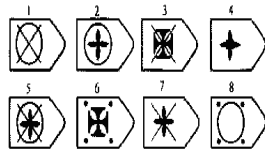
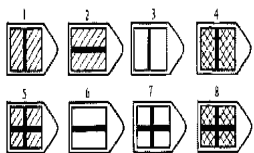
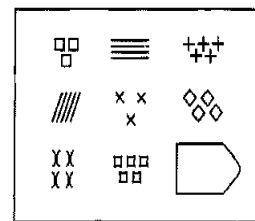
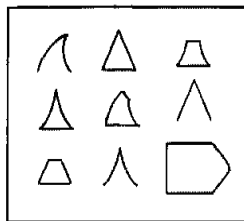
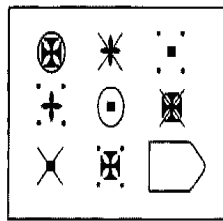
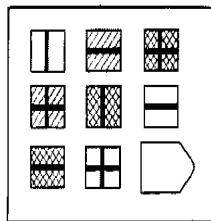
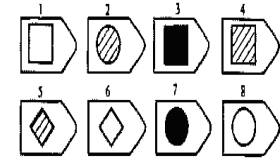
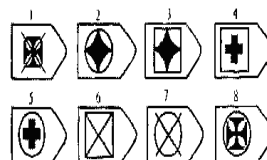
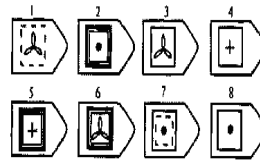
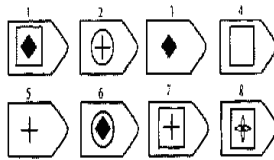
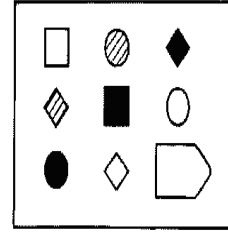
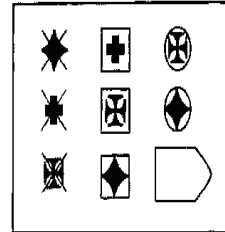
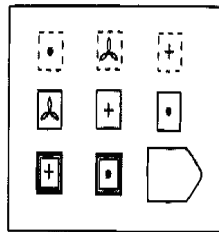
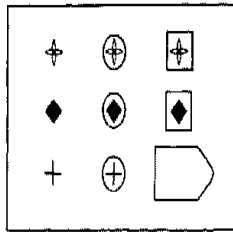
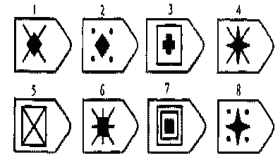
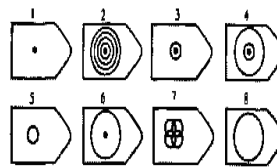
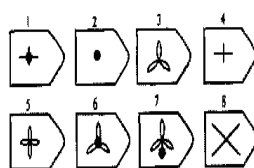
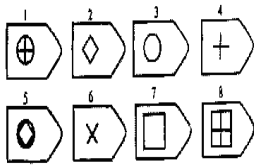
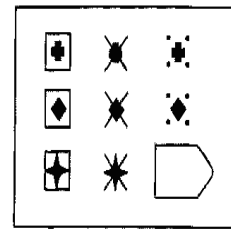
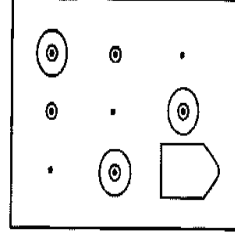
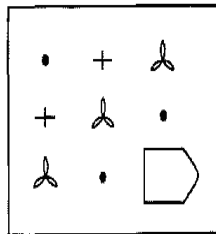
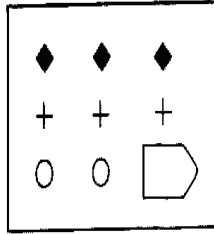
V- seriya (1.2-rasim)

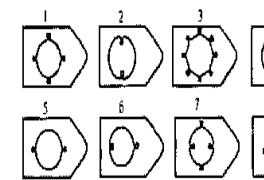
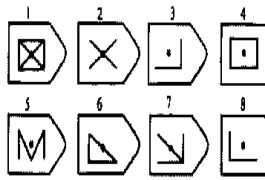
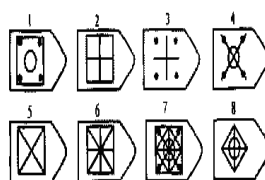
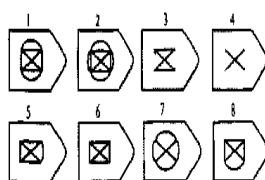
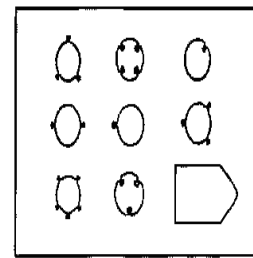
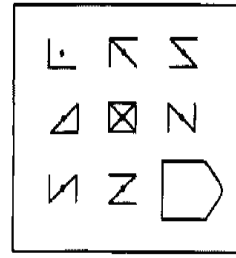
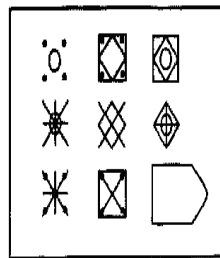
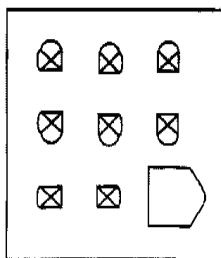
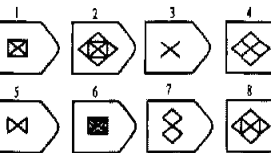
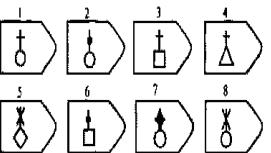
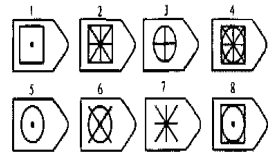
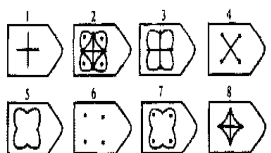
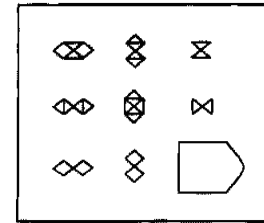
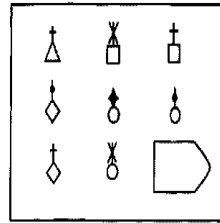
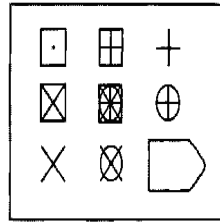
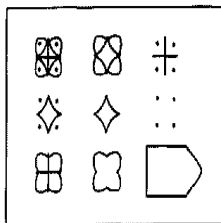
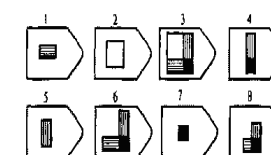
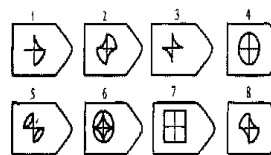
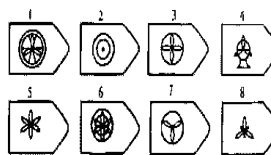
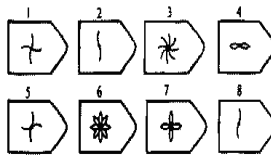
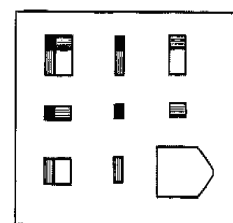
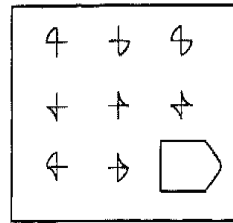
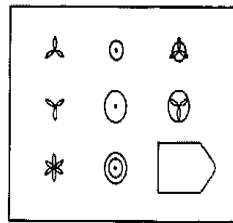
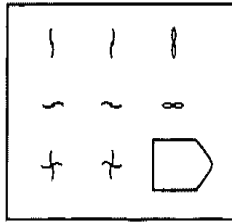
S- seriya (1.3-rasim)

D- seriya (1.4-rasim)

E – seriya(1.5-rasim)

Test (matritsa)ning javoblari

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Seriya A	4	5	1	2	6	3	6	2	1	3	4	2
Seriya B	5	6	1	2	1	3	5	6	4	3	4	8
Seriya S	5	3	2	7	8	4	5	1	7	1	6	2
Seriya D	3	4	3	8	7	6	5	4	1	2	5	6
Seriya E	7	6	8	2	1	5	1	3	6	2	4	5

1-daraja 95% dan yuqori-yuqori aql idrok;

2- daraja 75-95% - o'rtadan yuqori aql idrok;

3- daraja 25-74% - o'rta aql idrok;

4- daraja 5-24% - o'rtadan past aql idrok;

5-daraja 5% dan kichik – defekt;

Shulte jadvali(diqqatni aniqlash)

Metodika diqqatning ko'chish tezligi, murakkab sharoitlarda kerakli ma'lumotlarni tanlash bo'yicha ish qobiliyati va uning barqarorligini aniqlash uchun mo'ljallangan. Biz tavsiya etayotgan jadval Shulte jadvallari va metodologiyalar asosida tashkil etilgan. Shulte jadvali matrisa ko'rinishida bo'lib talaba o'zi matrisa sonini tanlaydi va kataklardagi tartibsiz joylashgan sonlar ketma-ketligini topib davom qildiradi.

Test natijalarining tahlili. Natijalarni hisoblashda bajarilgan barcha ishlarga sarflangan vaqt va xatolar inobatga olinadi. Uchinchi vazifani bajarish vaqti, birinchi va ikkinchisiga ketgan va yig'indisining vaqtiga tug'ri kelmaydi, chunki vaqtning bir

qismi diqqatning ko‘chishiga va aytilgan sonlarni operativ tarzda esda olib qolishga sarflanadi. Ikkita vaqtinchalik ko‘rsatkichlar orasidagi tafovut bir sondan ikkinchi songa diqqatning ko‘chishi hisoblanadi.

Bu tafovut kam bo‘lsa, diqqatning ko‘chishi yaxshiroq, bo‘ladi. Xatolar turi: sonni tushurib qoldirish, bitta sonni ikki marta takrorlash, usish va kamayish tartibini ketma-ketligini muvofiqligini chalkashtirish. Bu metodikani sinaluvchiga Shulte jadvali ko‘rsatilganidan keyin ishlatish mumkin, chunki bu ikkita metodika natijalarini bir-biri bilan taqqoslash imkonini beradi.

Ma’lumotlarni qayta ishlash. Taqqoslash uchun Shulte metodikasidagi vazifani bajarishning o‘rtacha vaqti Gorbov jadvali bo‘yicha qayd etilgan ish vaqti olinadi. Ikkita ko‘rsatkich o‘rtasidagi vaqtning tafovuti diqqatning kuchish xususiyati ko‘rsatkichi hisoblanadi.

Bevosita esga tushirish(qisqa muddatli xotirani o‘rganish)

So‘rovnomadan maqsad: Shaxsning qisqa muddatli xotirasini ko‘rish sezgisi orqali hajmi va aniqligini o‘rganish.

Tekshiriluvchi to‘ldirilishi kerak bo‘lgan jadval

12	91	37	30
65	86	18	51
23	94	79	87

Yo‘riqnoma: Sizdan iltimos, hozir sizga namoyon qilinadigan jadvalda jami bo‘lib 12 ta 2 xonali sonlar beriladi. Siz 20 soniya davomida diqqat bilan sonlarni kuzatib imkon darajasida ko‘proq eslab qolishga harakat qiling. Qancha ko‘p eslab qolsangiz, **xotirangizni** baholash shuncha yuqori hisoblanadi.

So‘rovnomaing borishi: Tekshiriluvchiga 12 ta katak ichiga yozilgan 2 xonali bir-biriga bog‘liq bo‘lmagan sonlar yozilgan jadval 20 daqiqa davomida namoyish etiladi. So‘ngra jadval olib qo‘yilib oldindan tayyorlab qo‘yilgan, bo‘sh jadval berilib to‘ldirib berish so‘raladi.

Muloqotga kirishuvchanlik (V.Ryaxovskiy testi)

Quyida berilgan 16 savolga “ha”, “yo‘q”, “ba‘zan” deb javob bering.

1. Sizni amaliy uchrashuv kutmoqda. Uni betoqatlik bilan kutasizmi?
2. Sizni biror kasallik xoldan toydirmaguncha, vrachning oldiga borishni orqaga suravermaysizmi?
3. Sizni biror mavzudagi axborot bilan yigilish, majlis va shunga uxshash tadbirda ma‘ruza bilan chiqish topshirigi xavotirga soladimi?
4. Sizga ilgari bormagan shaxringizga safarga borib kelishni taklif etishdi. Shu safarga bormaslik uchun bor imkoniyatni ishga solasizmi?
5. O‘zingizdagi xissiy kechinmalar bilan kimlar bilandir o‘rtoqlashishni yaxshi kurasizmi?
6. Ko‘chada sizga notanish odam biror iltimos bilan murojaat qilsa, sizning g‘ashingiz keladimi?
7. Siz “Otalar va bolalar” muammosi borligi va turli avlod vakillarining bir-birlarini tushunishlari qiyinligiga ishonasizmi?
8. Tanishingizga bir necha oy avval olgan qarz pulini eslatishga uyalasizmi?
9. Oshxona yoki restoranda sizga yoqmaydigan taom berishdi, idishni chetga surib, achchig‘ingiz kelganini yashira olasizmi?
10. Begona odam bilan yolg‘iz qolganingizda, u birinchi bo‘lib gap boshlasa, Sizga

javob qaytarish malol keladimi?

11. Siz turli erlarda odamlarning uzun navbatda turishganini kursangiz, tokatingiz tok buladimi. Navbatda turib kutishdan kura, uz niyatingizdan voz kechishni afzal kurasizmi?
12. Biror janjalli vaziyatni muxokama kilishi kerak bulgan komissiyaning a'zosi bulishdan kurkasizmi?
13. Sizda biror adabiet, san'at va madaniyat asarlarini baxolashning sof individual mezonlari bor va bu borada boshkalarning fikrini kabul kilmaysiz. Shundaymi?
14. Sizga juda tanish bulgan masala buyicha boshkalarning notugri fikrlarini tasodifan eshitib kolsangiz, indamay kuya kolasizmi?
15. U eki bu masalada erdam berishingizni surashsa, siz bundan ogrinasizmi?
16. Uz nuktai nazaringizni ogzaki baen etgandan kura, uni ezma tarzda ifodalashni afzal kurasizmi?

So'rovnama yakunlangach talaba olgan ballarni quydagicha hisoblab olgan ballga tavsfiya beriladi.

“xa” – 2 ball, “ba'zan” – 1 ball, “yo'q” – 0. Shu tarzda ballarni kuish chikkach, odamlarning kaysi toifasiga kirishingizni bilib olasiz.

14-18 ball. Sizning mulokotga kirishuvchanligingiz yaxshi, urtacha. Siz kup narsaga kizikasiz, boshkalarni bajonidil tinglaysiz, uzgalar fikriga sabr-tokatlisiz, uz fikringizni bosiklik bilan izxor etasiz. Begonalar bilan uchrashuvga borish siz uchun unchalik noxush emas, lekin shovkin-suronli davrani ektirmaysiz, odamlarning sergapi sizga ekmaydi.

9-13 ball. Siz mulokotga kirishuvchansiz. Kizikuvchan, sergap, turli masalalarda uzgalar bilan gaplashishni yaxshi kurasiz. Yangi odamlar bilan tanishish, davraning dikkat markazida bulishni ektirasiz. Uzgalarning iltimoslarini bajarmasangiz xam kabul kilaverasiz. Achchigingiz tez, lekin tez soviysiz. Sizga sabr-tokat, kiyinchiliklar bilan tuknashganda jasorat etishmaydi. Lekin astoydil xoxlasangiz, uzingizni en

bermaslikka kundirishingiz mumkin.

4-8 ball. Sizning mulokat malakangiz emon emas, siz barcha ishlarning guvoxi bulib yurasiz. Munozaralarda katnashishni yaxshi kurasiz, biror masala yuzasidan yuzaki tasavvurga ega bulsangiz xam, uz fikringizni aytishni xoxlaysiz. Ishni oxiriga olib bora olmasangiz xam xar kanday ishni boshlayverasiz. Shuning uchun xam raxbarlaringiz va kasbdoshlaringiz sizdan xavotirda bulishadi. Bu xakda uylab kuring.

3 va undan kam ball. Sizning kommunikativ malakalaringiz yaxshi emas, siz sergapsiz, xar narsaga aralashaverasiz. Uzingiz umuman bexabar bulgan narsalar xususida xam fikr yuritaverasiz. Ixtiersiz tarzda turli ziddiyatlar va janjallarning ishtirokchisiga aylanib kolasiz. Jizzaki, salga xafa buladigan odatingiz bor, shuning uchun odamlar siz bilan chikisha olmaydilar. Uzingizni tutish, sabr-tokatli bulish uchun odamlarga xurmat bilan karashga urganing. Kolaversa, uz sogligingiz xakida kayguring, chunki bunday xaet tarzi izsiz bulmaydi, asablaringiz charchab kolishi mumkin.

Teylorning bezovtalanishni aniqlash darajasi metodikasi.(T.A.Nemchinov)

Savolnoma 50 ta tasdiqdan iborat. Foydalanish qulay bo‘lishi uchun har bir tasdiq sinaluvchilarga alohida kartochka tavsiya qiladi. Testlashtirish 15 – 30 minut davom etishi mumkin.

TEST MATERIALLARI

- 1.Men odatda mutlaqo hotirjamman va meni o‘z holatimdan chiqarish ancha qiyin.
- 2.Mening asabimni buzilganligi boshqa kishilarnikiga nisbatan ham kam emas.
- 3.Menda ba‘zan ich qotishi bo‘ladi.
- 4.Ba‘zan boshim og‘rib turadi.
5. Men kamdan kam charchayman.
- 6.Men doimo o‘zimni baxtli his qilaman.
7. Men o‘zimga ishonaman.

8. Men hech qachon qizarmaganman.
- 9.O‘z do‘stlarim bilan solishtirganda men o‘zimni ancha xarakatchan hisoblayman.
- 10.Men boshqalardek ko‘p qizarmayman.
- 11.Menda kamdan kam yurak huruji bo‘lib turadi.
- 12.Odatda mening ko‘lim yetarlicha iliq.
- 13.Men boshqalarga qaraganda uyatchan emasman.
- 14.Menda o‘zimga ishonch hissi yetishmaydi.
- 15.Vahti kelib hech narsaga yaroqsizdek bo‘lib qoladigandek his qilaman.
- 16.Menda o‘zimni bir joyga qo‘ya olmaydigan darajada bezovtalanish bo‘ladi.
- 17.Mening oshqozonim ancha bezovta qiladi.
- 18.Menda oldimda turgan qiyinchiliklarni siqib chiqarish ruxi yetishmaydi.
- 19.Men boshqalardek o‘zimni baxtli bo‘lishimni hoxlayman.
- 20.Meni oldimda shunday bartaraf etish mumkin bo‘lmaydigan qiyinchilik turgandek tuyuladi.
- 21.Men ko‘pincha qo‘rqinchili tushlar ko‘raman.
- 22.Men biror narsa qilmoqchi bo‘lsam qo‘lim titrayotgandik bo‘ladi.
- 23.Men xaddan ortiq bexalovatliman.
- 24.Meni imkonli bo‘lgan omadsizliklar bezovta qiladi.
- 25.Men hech narsa taxdid solmasligini bilsam ham kuchli qo‘rquvni his qilaman.
- 26.Meni ishga yoki topshiriqlar ustida diqqatimni to‘plashim qiyin.
- 27.Men kuchli zo‘riqish bilan ishlayman.
- 28.Men tez xovliqib qolaman.
- 29.Deyarli har doim biror kishi yoki biror narsadan bezovtalanishni his qilaman.
- 30.Men hamma narsaga jiddiy qarashga moyilman.

31. Men tez — tez yig'lab turaman.
 32. Men ko'pincha og'iz ko'rish va chanqashdan qiynalaman.
 33. Meni oyida bir marotaba yoki tez — tez oshqozonim bezovta qiladi
 34. Men tez qizarib ketishimdan qo'ro'aman.
 35. Meni biror narsaga e'tibor qaratishim qiyin
 36. Mening moddiy jixatdan qiynalغانligim hakida o'ylayman.
 37. Ko'pincha men boshqalar gapirishga jur'at qilmagan narsalar haqida o'ylayman
 38. Menda bezovtalanish uyqusizlikka olib keladigan hollar bo'ladi.
 39. Vaqti — vaqti bilan sarosimaga tushishim, meni junbushga keltiruvchi ko'p terlashimga sabab bo'ladi.
 40. Xattoki sovuk kunlari ham men osongina isiyman.
 41. Sh unday asabiylashish buladiki, men uxlay olmay qiynalaman.
 42. Men tez asabiylashadigan odamman.
 43. Vaqti — vaqti bilan o'zimni foydasizdek his qilaman.
 44. Shunday vaqtlar bo'ladiki jonim chiqib ketadigandek bo'ladi.
 45. Meni biror narsa bezovta qilsa ko'pincha o'zimni tutib turishga harakat qilaman.
 46. Boshqa odamlarga qaraganda o'zimni sezgir qilaman.
 47. Men doimo ochlikni his qilaman.
 48. Men ba'zan hech narsadan hech narsasiz asabiylashaman.
 49. Men uchun xayot g'ayri tabiiy qiyindek tuyuladi.
 50. Kutish doimo mening asabimni buzadi.
- Tadqiqot natijalarini baxolash uchun sinaluvchilardagi bezovtalanish haqidagi ma'lumotlar quydagicha hisoblanadi:

«ha»- 14,15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 20, 27, 28,

29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44,
45, 46, 47, 48, 49, 50

«yo‘q» - 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 savollar javoblari mos kelsa 1 ball dan beriladi.

Umumiy ball: 40 — 50 ballar bo‘lsa juda yuqori bezovtalanish; 25 — 40 ballar yuqori — yuqori bezovtalanish; 15 — 25 ballar— o‘rtacha bezovtalanish; 5 — 15, 0 — 5 ballar — bezovtalanishni quyi darajasini bildiradi..

Stress bilan kurashishingiz kerakmi testi. (A.I. Tashiyeva bo‘yicha, 2000)

Savollarga “ha” yoki “yo‘q” deb javob bering. Agarda ijobiy savollar to‘rttadan ortiq bo‘lsa, stress sizning ko‘p kuch, manbalariningizni, demak sog‘lig‘ingizni olmoqda.

1. O‘zingizni ko‘pincha atrofdagilarning diqqat-e‘tiboriga javob berish juda toliqtirishini his etasizmi?
2. Bo‘lar-bo‘lmasga jahlingiz chiqadimi?
3. O‘zingizni mehnat ta‘tilidan so‘ng (dam olish kuni, ta‘til) o‘zingizni undan oldingiga qaragandan ham ko‘proq charchaganingizni sezasizmi?
4. Oiladagi nizolar natijasida kuchli bosh og‘rig‘ini sezasizmi?
5. Nizolar ovqat xazm qilish tizimingizga ta‘sir ko‘rsatadimi?
6. Yig‘lashga tayyor holatlar bo‘lib turadimi?
7. Astmaga yoki teri toshmalariga moyilmisiz yoki kuchli emotsional kechinmalardan so‘ng shunday holatlar kuzatiladimi?
8. Hal qiluvchi ishni amalga oshirish uchun bor kuchni to‘plash talab qilinganda to‘satdan kasallik xurujlarini yuz berish holatlari bo‘lib turadimi?
9. Sizga boshqalarning muammosini hal qilishga ko‘p vaqt sarf qilib, o‘z muammolaringizga vaqtingiz qolmayotganga o‘xshaydimi?

10. Kim bilandir gaplashayotganingizda yoki nima bilandir mashg'ulligingizda o'z-o'zidan to'xtab qolish (so'zingizni yo'qotish, to'xtab qolish) holatlari bo'ladimi?

Natijalar: 0-3 ballgacha stressga berilmaysiz.

4-6 ballgacha stressga berilsangiz ham oson chiqib keta olasiz.

7-9 ballgacha stressdan chiqib ketishingiz juda ham qiyin kechadi.

Depressiyaga moyilmisiz?

O'zingiz tasdiqlagan har bir savolga "ha", tasdiqlanmaganiga "yo'q" javobini yozing.

1. Men o'zimning porloq kelajagimga ishonaman.
1. Keyingi paytlarda arzimagan bahona bilan achchiqlanaveradigan bo'lib qoldim.
2. Arzimagan zo'riqish ham meni charchashga olib keladi.
3. Qiyin vaziyatlardan juda tez chiqib keta olaman va navbatdagi muammolarni hal eta boshlayman.
4. Shunday paytlar bo'ladiki, qandaydir bezovtalik meni bir joyda uzoq o'tirib qolishga qo'ymaydi.
5. Xudo ko'rsatmasin, meni ertaga mashina urib ketsa, yaqinlarim juda yengil tortgan bo'lardi-da!
6. Men yaqinlarim uchun kerakli inson ekanimga shubha qilmayman.
7. Tafakkurim meni hech qachon tashlab ketmaydi.
8. Men o'tmishdagi shodliklardan ham zavqlanib yashayman.
9. Ba'zan meni yig'latish juda oson kechadi.
10. Qorin qismimdagi og'riqlar meni bezovta qilib turadi.
11. Taqdirimdan ko'nglim to'q.
12. Ishtaham yo'qligidan tez-tez shikoyat qilib turaman.
13. Tez-tez yuragim siqilib, o'zimni yolg'iz xis eta boshlayman.
14. Faqat ertalab va kechqurunlari o'zimni yaxshi his etaman.
15. Uyqusizlikdan tez-tez azob chekaman.
16. Keyingi paytlarda ozib ketayotgandekman.

17. Qo‘limdan keladigan ishni doimo oson bajaraman.
18. Kelishgan, lekin o‘zinga notanish kimsalarning suratlarini tomosha qilishni yoqtiraman.
19. Gohida yuragim hech qanday sababsiz tez ura boshlaydi.

Natijalar:

O‘zingizga 2,3,5,6,10,11,14,15,16,17,20 savollarning “ha” javobi uchun va qolgan savollarning “yo‘q” javoblari uchun 1 balldan qo‘ying.

0-7 ball.

Siz hayotingizdan mamnun, baxtiyor insonsiz. Depressiya xavfi sizda deyarli ko‘zga tashlanmaydi. O‘zingiz, yaqinlaringiz, do‘stlaringiz bilan kelishgan holda to‘g‘ri hayot tarzini kechira olasiz. Hayotning har bir kichik quvonchidan shodlana bilasiz. Lekin ko‘ngilsizliklar ham oz bo‘lsada qalbingizda iz qoldiradi.

8-15 ball.

Ruhiy siqilish sizda o‘rtacha kechadi deyish mumkin. Shunday paytlar bo‘ladiki, arzimagan muammolar tufayli ruhiy tushkunlikka tushib qolasiz. Dunyoga sig‘may ketasiz. Faqat yolg‘iz qolgingiz kelaveradi. Ammo bu holat sizda uzoq davom etmaydi. Tezda o‘zingizni qo‘lga olib bu muammolarni unutasiz.

15 va undan ortiq ball.

Afsuski, sizning fe‘lingiz tor va deyarli har kuni ruhan siqilasiz. Koshkiydi bu holat qisqa muddatda barham topsa. Yo‘q bir siqilsangiz, tamom, anchagacha o‘zingizga kela olmaysiz. Atrofdagilarning gap-so‘zi ham, yayrab kulishlari, sizni ovutishga urinishlari, umuman ortiqcha shovqinga toqat qila olmaysiz. Hoyna-hoy, qandaydir jiddiy muammo sizni shu ko‘yga solib qo‘ygan bo‘lsa kerak. Unutmang bu holat bir kun kelib, salomatligingizga salbiy ta‘sir ko‘rsatishi mumkin. Shuning uchun sizga ruxshunos qabuliga borishni maslahat beramiz. Depressiya tashxisidan so‘ng vrach bemor holatining qanchalik og‘irligiga e‘tibor berishi lozim.

2.2. Talabaning shaxsiy qiyofasini aniqlashga mo'ljallangan ijtimoiy so'rovnomaning ma'lumotlar bazasini loyihalash va ishlab chiqish

Ijtimoiy so'rovnomaning asosiy manbai ma'lumotlar bazasi(MB) hisoblanadi. Keltirilgan so'rovnomalarni o'tkazishda web texnologiyalarga asoslangan MySQL ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimidan foydalanamiz. Quyidagi rasmda MBning jadvallar ro'yxati keltirilgan.

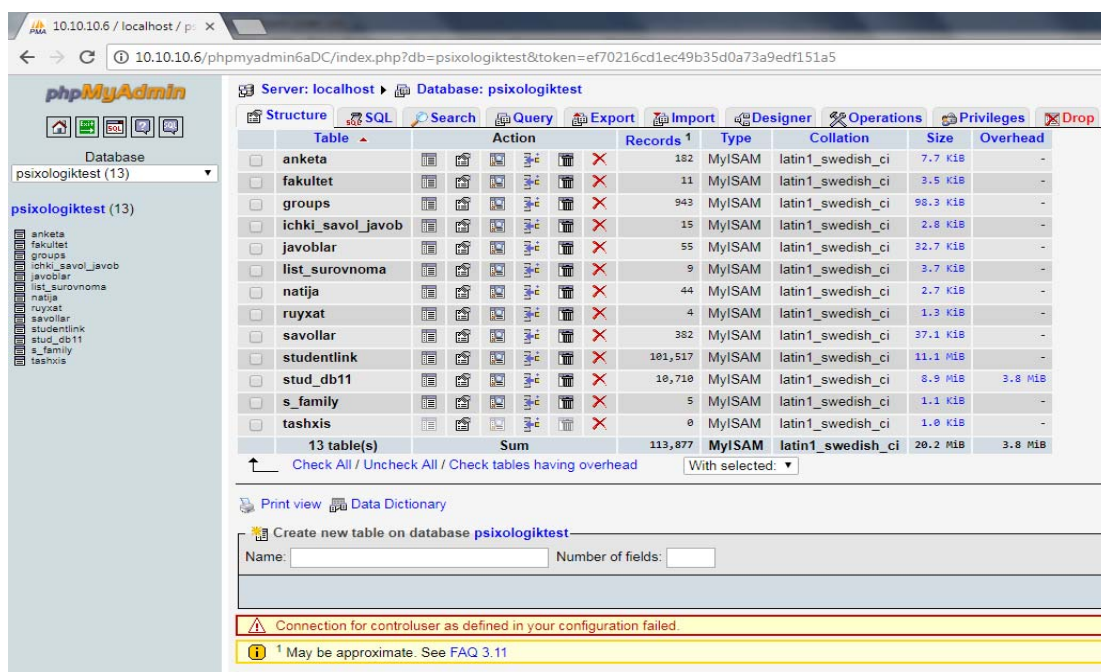

Table	Action	Records	Type	Collation	Size	Overhead
anketa		182	MyISAM	latin1_swedish_ci	7.7 K1B	-
fakultet		11	MyISAM	latin1_swedish_ci	3.5 K1B	-
groups		943	MyISAM	latin1_swedish_ci	98.3 K1B	-
ichki_savol_javob		15	MyISAM	latin1_swedish_ci	2.8 K1B	-
javoblar		55	MyISAM	latin1_swedish_ci	32.7 K1B	-
list_surovnoma		9	MyISAM	latin1_swedish_ci	3.7 K1B	-
natija		44	MyISAM	latin1_swedish_ci	2.7 K1B	-
ruyxat		4	MyISAM	latin1_swedish_ci	1.3 K1B	-
savollar		382	MyISAM	latin1_swedish_ci	37.1 K1B	-
studentlink		101,517	MyISAM	latin1_swedish_ci	11.1 M1B	-
stud_db11		10,710	MyISAM	latin1_swedish_ci	0.9 M1B	3.8 M1B
s_family		5	MyISAM	latin1_swedish_ci	1.1 K1B	-
tashxis		0	MyISAM	latin1_swedish_ci	1.0 K1B	-
13 table(s)	Sum	113,877	MyISAM	latin1_swedish_ci	20.2 M1B	3.8 M1B

Rasm

Elektron so'rovnomalarni o'tkazishda quyidagi jadvallardan foydalanildi.

- anketa
- fakultet
- groups
- ichki_savol_javob
- javoblar
- list_surovnoma
- natija
- ruyxat
- savollar
- studentlink
- stud_db11
- s_family
- tashxis

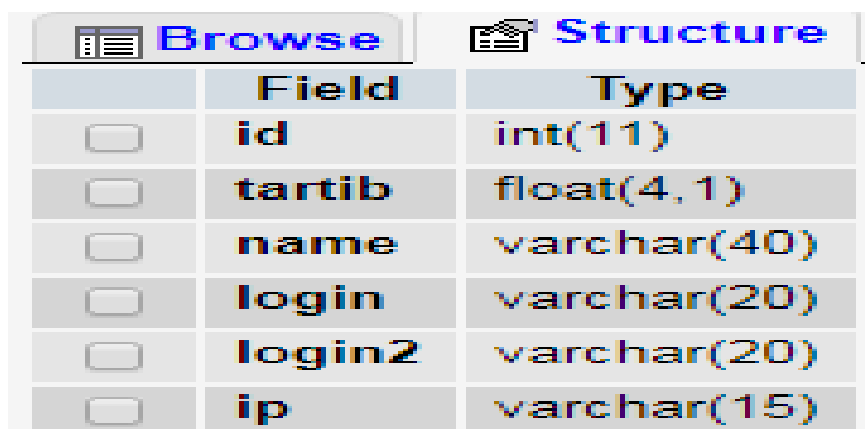
Yuqorida keltirilgan jadvallarning tuzilishi quyidagi rasimlarda tasvirlangan.

Anketa – jadvaliga har bir so‘rovnoma berilgan javoblar qayd qilinib boriladi.

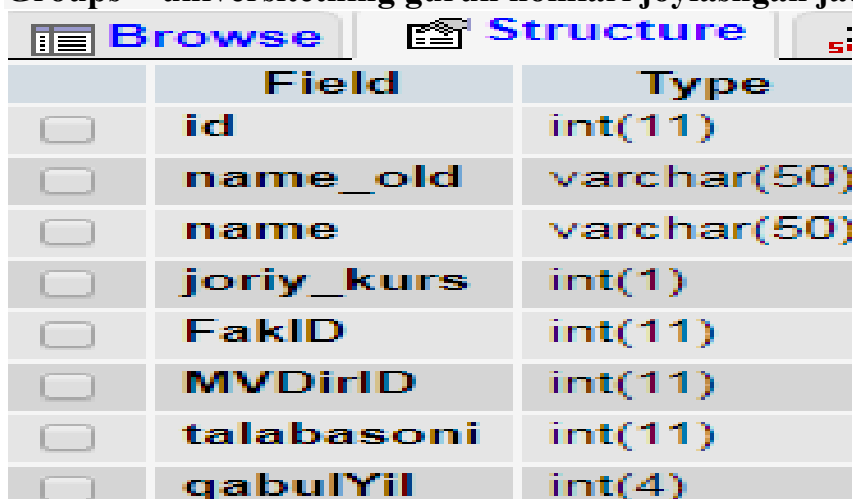
	Field	Type
☐	id	int(10)
☐	sid	int(11)
☐	tashxis_id	int(11)
☐	savol_id	int(11)
☐	talaba_javob	int(11)

Fakultet – universitetning fakultet nomlari joylashgan jadval

	Field	Type
☐	id	int(11)
☐	tartib	float(4,1)
☐	name	varchar(40)
☐	login	varchar(20)
☐	login2	varchar(20)
☐	ip	varchar(15)

Groups – universitetning guruh nomlari joylashgan jadval

	Field	Type
☐	id	int(11)
☐	name_old	varchar(50)
☐	name	varchar(50)
☐	joriy_kurs	int(1)
☐	FakID	int(11)
☐	MVDiDirID	int(11)
☐	talabasoni	int(11)
☐	qabulYil	int(4)

ichki_savol_javob –ba’zi so‘rovnomalarning savollari joylashgan jadval

	Field	Type
☐	<u>id</u>	int(10)
☐	surovnoma_id	int(11)
☐	nomi	varchar(100)

javoblar–so‘rovnomalarning tashxislari joylashgan jadval

	Field	Type
☐	<u>id</u>	int(10)
☐	surovnoma_id	int(11)
☐	ichki_savol_id	int(11)
☐	ball1	float
☐	ball2	float
☐	xulosa	text

list_surovnoma-so‘rovnomalar nomi joylashgan jadval

	Field	Type
☐	<u>id</u>	int(10)
☐	nomi	varchar(250)
☐	belgi	tinyint(4)
☐	yuriqnoma	text

Natija - yakuniy natija qayd qilib qo‘yish jadvali

	Field	Type
☐	<u>id</u>	int(10)
☐	ruyxat_id	int(11)
☐	surovnoma_id	int(11)
☐	ball	float

Ruyxat – ro‘yxatdan o‘tgan foydalanuvchilar qayd qilish jadvali

	Field	Type
☐	id	int(11)
☐	ljtimoiy_kelib_chiqishi	tinyint(4)
☐	Otasining_ism_familiyasi	text
☐	Onasining_ism_familiyasi	text
☐	Ota_onasining_yashash_manzili	text
☐	Oilada_ogil_bolasoni	tinyint(4)
☐	Oilada_qiz_bolasoni	tinyint(4)
☐	Oilada_nechanchi	tinyint(4)
☐	Oilada_muhati	tinyint(4)
☐	uqish_turar_joy	varchar(100)
☐	sogligi	tinyint(4)
☐	uquv_tanlagan_sabab	tinyint(4)
☐	boshqasabab	text
☐	talaba_kasb	text
☐	hobbi	text
☐	qushimcha_malumot	text

Savollar – so‘rovnomalarga tegishli savollar jadvali

	Field	Type
☐	<u>id</u>	int(10)
☐	surovnoma_id	int(11)
☐	savol	text
☐	variantlar	int(1)
☐	seriya	varchar(1)

Studentlink – talabalarning semestrlar kesimidagi o‘qiganlik haqidagi jadval

	Field	Type
☐	studid	int(11)
☐	groupid	int(11)
☐	semestr	int(11)
☐	semld	int(11)

stud_db11 – talabalar haqida ma’lumotlar joylashgan jadval

	Field	Type
☐	id	int(11)
☐	fakid	int(11)
☐	course	int(11)
☐	groupid	int(11)
☐	zachotka	int(11)
☐	password	varchar(65)
☐	salt	varchar(5)
☐	TYear	int(11)
☐	UNCode	int(11)
☐	SCode	int(11)
☐	RegNum	varchar(5)
☐	EMode	int(11)
☐	Lang	int(11)
☐	Direct	int(11)
☐	MVDir	int(11)
☐	LName	varchar(50)
☐	FName	varchar(50)
☐	MName	varchar(50)
☐	Citizen	int(11)
☐	Nation	int(11)
☐	Sex	int(11)
☐	FOREIGNER	tinyint(4)
☐	ota_fam	varchar(100)
☐	ota_name	varchar(100)
☐	ota_bobo	varchar(100)
☐	ota_ish_tel	text

☐	ona_fam	varchar(100)
☐	ona_name	varchar(100)
☐	ona_bobo	varchar(100)
☐	ona_ish_tel	text
☐	PSSer	varchar(5)
☐	PSNum	int(11)
☐	issuerpass	text
☐	issuepassdate	date
☐	amal_muddat	date
☐	BDate	date
☐	Family	int(11)
☐	LCCode	int(11)
☐	LPCode	int(11)
☐	LTCCode	int(11)
☐	LShCode	int(11)
☐	LTShCode	int(11)
☐	Address	text
☐	telefon	text
☐	e_mail	text
☐	MCCode	int(11)
☐	MPCode	int(11)
☐	maktab_tum	int(11)
☐	MShCode	int(11)
☐	maktab	int(11)
☐	HarbiyHizmat	int(11)
☐	HarbBeginDate	date
☐	HarbGuvohnona	varchar(10)
☐	un2code	int(11)

☐	lang2	int(11)
☐	mmdir2	int(11)
☐	nogiron12	int(11)
☐	IshStaj	int(11)
☐	SCCode	int(11)
☐	SPCode	int(11)
☐	STCode	int(11)
☐	SShCode	int(11)
☐	STShCode	int(11)
☐	SAYear	int(11)
☐	SASR	varchar(5)
☐	SANum	int(11)
☐	SABall	int(11)
☐	IsLatin	int(11)
☐	SType	int(11)
☐	SNum	int(11)
☐	SName	varchar(50)
☐	Solider	int(11)
☐	SolRota	varchar(15)
☐	SolQK	varchar(15)
☐	SolNum	varchar(15)
☐	SolDate	date
☐	SolPercent	varchar(15)
☐	Olymp	int(11)
☐	OlpType	varchar(15)
☐	OlpSR	varchar(5)
☐	OlpNum	int(11)
☐	OlpDate	date

☐	NKuziOjiz	int(11)
☐	NEtim	int(11)
☐	FLang	int(11)
☐	AExam	int(11)
☐	FExam	int(11)
☐	AExamBall	float
☐	FExamBall	float
☐	Foto	int(11)
☐	Notes	text
☐	DocDate	date
☐	ModFlag	int(11)
☐	SendFlg	int(11)
☐	GuruhNum	int(11)
☐	GuruhSR	varchar(5)
☐	AShNum	int(11)
☐	ComBall	int(11)
☐	NPrik	varchar(10)
☐	DataPrik	date
☐	Acc	int(11)
☐	TestNotes	varchar(50)
☐	AccNotes	varchar(50)
☐	Variant	int(11)
☐	status	int(11)
☐	active	tinyint(4)
☐	errors	int(11)
☐	residence_type	int(11)
☐	residence_address	text
☐	interest	text

☐	friend1	text
☐	friend2	text
☐	ecuz_sent	tinyint(4)
☐	MinVuzActiv	tinyint(4)

s_family – ijtimoiy kelib chiqish haqidagi ma'lumotlar jadvali

	Field	Type
☐	FCode	int(11)
☐	FName	varchar(30)

2.3. Talabanning shaxsiy qiyofasini aniqlash ijtimoiy so'rovnomasini dasturiy ta'minotini loyihalash va amaliyotga tadbqiq qilish.

Yuqorida tuzilgan MB asosida so'rovnomalarning web interfeyslarini ko'rib chiqamiz. Web interfeyslar asosan html tili bazsida quriladi. Dasturlash tillaridan PHP, javascript va dizaynni boyitishda CSSdan foydalanildi. Bularni XAMPP server tizimida ishlatildi.

Talabanning shaxsiy qiyofasini aniqlash (Dasturning) ilovalari bilan tanishib chiqamiz. Dasturga murajaat oynasida ikkita tugmacha mavjud bo'lib, "Barcha foydalanuvchilarga", "Talabalarga" nomlaridan iborat (3.1 – rasm).

3.1 – rasm.Dasturning bosh oynasi.

"Talabalarga" tugmachasi tanlanganda Urganch davlat universiteti tarkibidagi fakultetlar ro'yxati chiqadi (3.2 – rasm).

3.2 – rasm. Fakultetlar ro‘yxati oynasi.

So‘rovnomalarni topshirmoqchi bo‘lgan talabalar, yuqorida keltilgan oynada o‘ziga tegishli fakultetni tanlaydi. Natijada tanlangan fakultetning guruhlar ro‘yxati chiqadi. (3.3 - rasm).

3.3 – rasm. Fakultetlarga tegishli guruxlar ro‘yxati oynasi.

Navbatdagi oynada tanlagan guruhga tegishli talabalar ro‘yxati chiqadi (3.4 – rasm).

3.4 – rasm. Guruh talabalar ro‘yxati oynasi.

Har kim o‘z ism familiyasini tanlanib, keyingi oynada ro‘yxatdan o‘tish so‘raladi (3.5 – rasm).

Shaxsiy ma'lumotlar

1. Familiyasi: ABDULLAYEVA | Ismi: IRODA | Otasining ismi: ABDUKARIM

2. Tug'ilgan yili: 1995-12-15

3. Jinsi: Erkak Ayol

4. Ijtimoiy kelib chiqishi (ziyoli, ishchi, xizmatchi, dehqon): ishchi

Oilasi haqida ma'lumot:

5. Otasi: ABDRIMOV ABDUKARIM ABDULLAYEVICH

6. Onasi: JUMANIYAZOVA ROBIYA ROZZOQOVNA

7. Ota-onasining yashash manzili:

8. Oiladagi bolalar soni: O'g'il: | Qiz: |

3.5 – rasm. Talabalarning o‘zi haqidagi ma’lumotlarni to‘ldirish oynasi.

Yuqoridagi oyna maydonlariga tegishli ma’lumotlar to‘ldirilgach, dasturning asosiy qismi ochiladi(3.6 – rasm).

3.6 – rasm. So‘rovnomalar ro‘yxati oynasi.

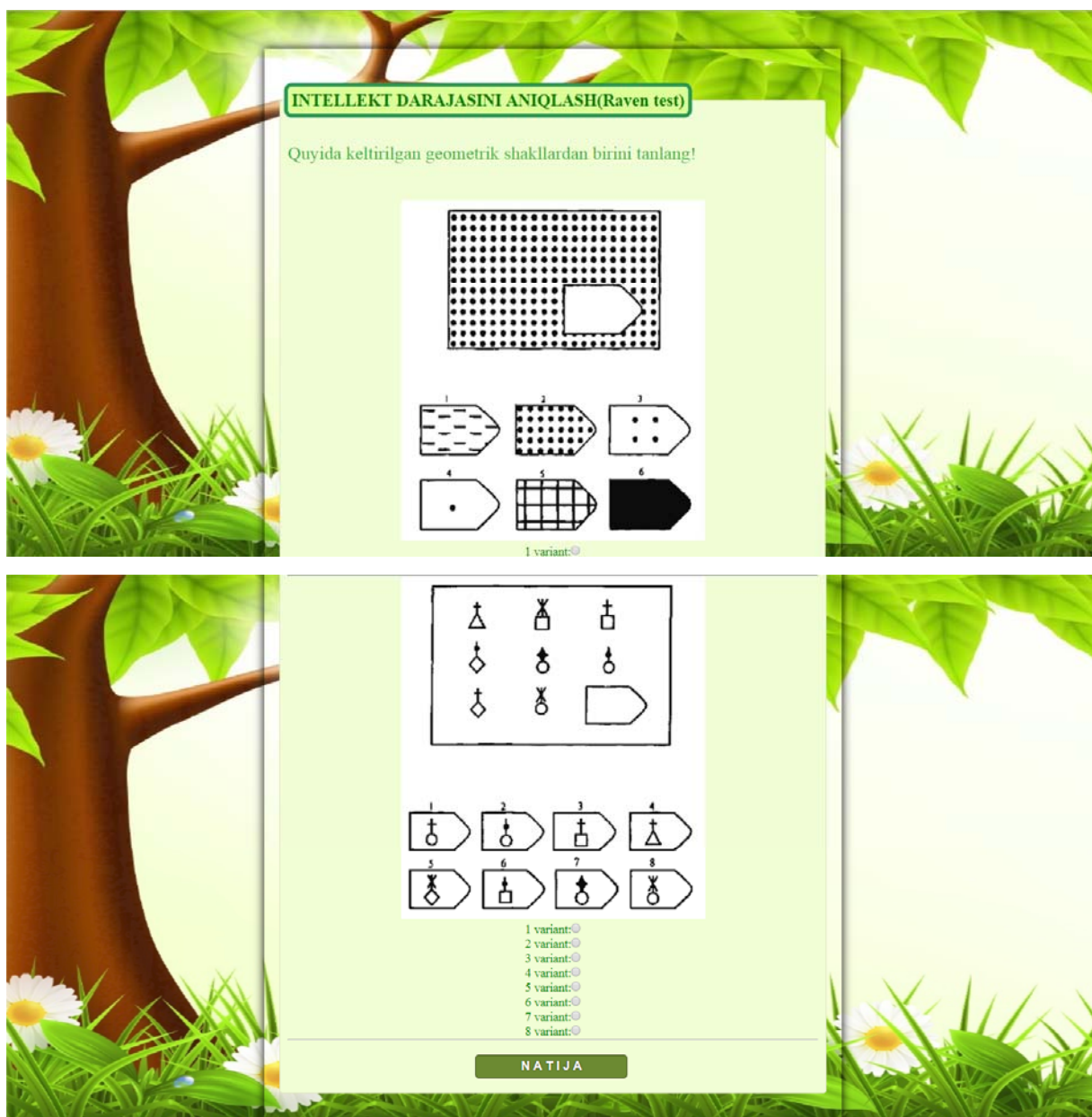
Mazkur oynada dasturning “Barcha foydalanuvchilarga qismi” qo‘shiladi, ya’ni talabalar bilan boshqa foydalanuvchilarga umumiy holda savollar tushadi.

Dasturda jami 7 ta so‘rovnoma mavjud bo‘lib ular quyidagilar:

1. Intellekt darajasini aniqlash (Raven test).
2. Shulte jadvali (diqqatni aniqlash).
3. Bevosita esga tushirish.
4. Muloqotga kirishuvchanlik.
5. Teylorning bezovtalanishni aniqlash darajasi.
6. Stress bilan kurashishingiz kerakmi?
7. Depressiyaga moyilmisiz?

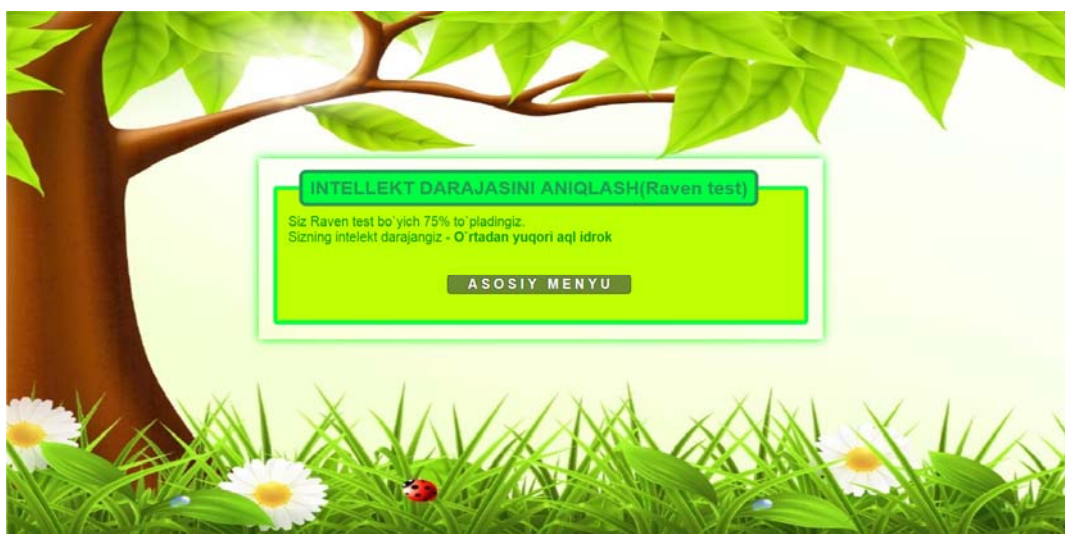
Keltirilgan so‘rovnomalarni topshirish ketma-ketligini ko‘rib chiqamiz.

Intellekt darajasini aniqlash (Raven test) – bu so‘rovnomada nazariyasi bo‘yicha, o‘zigaxos shakllar beriladi (3.7 – rasm).

3.7 – rasm. Raven test so‘rovnoma oynasi.

Unda talabalar to‘g‘ri deb bilgan variantlarni tanlab, oxirida “Natija” tugmasi bosiladi. Navbatdagi oynada belgilangan variantlarning ballari hisoblanib natija ekranga chiqariladi (3.8 – rasm).

3.8 – rasm. Raven test so‘rovnoma oynasi.

Natijalar bilan tanishgach “Asosiy meny” tugmachasi bosiladi va navbatdagi so‘rovnomalarni topshirish taklif etiladi.

Keyingi so‘rovnoma “Shulte jadvali (diqqatni aniqlash)” deb nomlanadi (3.9 – rasm).

3.9 – rasm. Shulte test jadvali so‘rovnoma oynasi.

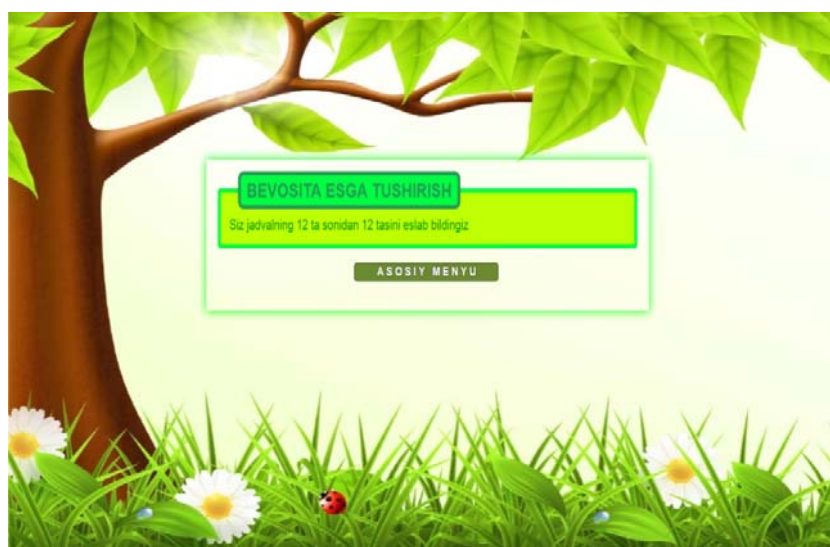
Bu so‘rovnomada sonlardan iborat har xil o‘lchamlarda jadvallar beriladi. Mazkur jadvallar sonlar so‘rovnoma qoidasiga ko‘ra sonlarni vaqt ichida ketma-ket tanlash talab etiladi. Tugatgach “Natija” menyusida qancha soniyada topganligi ko‘rsatadi.

Menyudan “Chiqish” tugmasi orqali navbatdagi “Bevosita esga tushirish” so‘rovnomasiga o‘tiladi (3.10 – rasm)

3.10 – rasm. Bevosita esga tushirish so‘rovnoma oynasi.

Bu so‘rovnomada 3x4 o‘lchamdagi jadvalda sonlar ketma-ketligi keltiriladi. Foydalanuvchilarga 20 soniya ichida berilgan sonlarni eslab qolib, “Raqamlarni berkitish” tugmasini bosish talab etiladi. Keyin pastda keltirilgan kataklarga berkitilgan raqamlarni mos ravishda yozib “Natija” tugmasini tanlash kerak bo‘ladi. Katakchaga yozilgan sonlar qanchalik to‘g‘ri mos kelishi keyingi oynaga chiqariladi (3.11 – rasm).

3.11 – rasm. Bevosita esga tushirish so‘rovnomasining natija oynasi.

Navbatdagi so‘rovnoma “Muloqotga kirishuvchanlik” deb nomlanadi (3.12 – rasm).

MULOQOTGA KIRISHUVCHANLIK

Quyida berilgan 16 savolga "ha", "yo'q", "ba'zan" deb javob bering.

T/R	SAVOL	HA	Yo'q	Ba'zan
1	Sizni amaliy uchrashuv kutmoqda. Uni betoqatlik bilan kutasizmi?	☐	☐	☐
2	Sizni biror kasallik xoldan toydirmaguncha, vrachning oldiga borishni orqaga so'ramaysizmi?	☐	☐	☐
3	Sizni biror mavzudagi axborot bilan yig'ilish, majlis va shunga o'xlash tadbirida ma'ruza bilan chiqish topshirig'i xavotiriga soladimi?	☐	☐	☐
4	Sizga ilgari bormagan shaxringizga safarga borib kelishni taklif etishdi. Shu safarga bormaslik uchun bor imkoniyatni ishga solasizmi?	☐	☐	☐
5	O'zingizdagi xisiy kechinmalar bilan kimlar bilandir o'rtqlashishni yaxshi kurasisizmi?	☐	☐	☐
6	Ko'chada sizga notanish odam biror iltimos bilan murojaat qilsa, sizning g'ahingiz keladimi?	☐	☐	☐
7	Siz "O'talar va bolalar" muammosi borligi va turli avlod vakillarining birbirlarini tushunishlari qiyinligiga ishonasizmi?	☐	☐	☐
8	Tanishingizga bir necha oy avval olgan qarz pulini eslatishga uyalasizmi?	☐	☐	☐
9	Oshxona yoki restoranda sizga yoqmaydigan taom berishdi, idishni chetga surib, achchig'ingiz kelganini yashira olasizmi?	☐	☐	☐

3.12 – rasm. Muloqotga kirishuvchanlik so‘rovnoma oynasi.

Bu so‘rovnomada foydalanuvchilarga “Ha”, “Yo‘q” yoki “Ba’zan” javob berish so‘raladi. Jami 16 savoldan belgilangan javoblar ballari hisoblanib, natijalari chiqariladi (3.13 – rasm).

MULOQOTGA KIRISHUVCHANLIK

Siz mulokotga kirishuvchansiz. Kizikuvchan, sergap, turli masalalarda uzgalar bilan gaplashishni yaxshi kurasisiz. Yangi odamlar bilan tanishish, davraning diqqat markazida bulishni yektirasiz. Uzgalarning iltimoslarini bajarmasangiz xam kabul kilaverasiz. Achchigingiz tez, lekin tez soviysiz. Sizga sabr-tokat, kiyinchiliklar bilan tuknashganda jasorat yetishmaydi. Lekin astoydil xoxlasangiz, uzingizni yen bermaslikka kundirishingiz mumkin.

ASOSIY MENYU

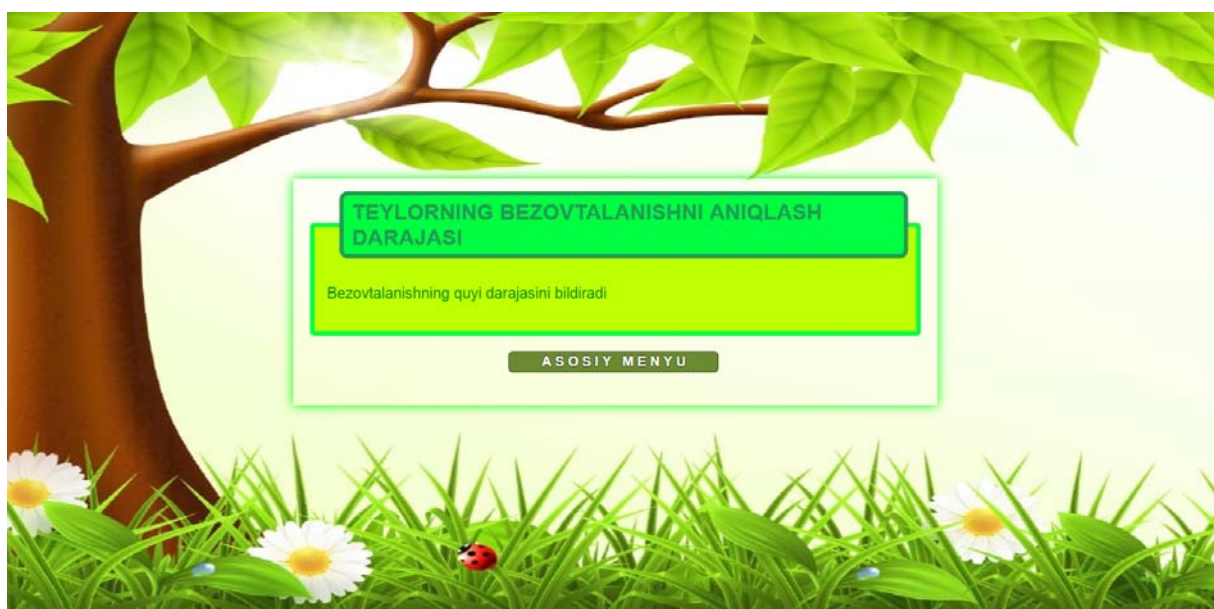
3.13 – rasm. Muloqotga kirishuvchanlik so‘rovnomasining natija oynasi.

Keyingi so‘rovnomamiz “Teylorning bezovtalanishni aniqlash darajasi” deb nomlanadi (3.14 – rasm).

3.14 – rasm. Teylorning bezovtalanishni aniqlash darajasi so‘rovnoma oynasi.

So‘rovnomada o‘zi tasdiqlagan har bir savolga "ha", tasdiqlamaganiga "yo‘q" deb javob berish talab qilinadi. Jami 50 ta o‘ziga xos savollarga ballar hisoblanib, natijalar ekranga chiqariladi (3.15 – rasm).

3.15 – rasm. Teylorning bezovtalanishni aniqlash darajasi so‘rovnomasining natija oynasi.

Navbatdagi so‘rovnoma nomi “Stress bilan kurashishingiz kerakmi?” (3.16 – rasm).

STRESS BILAN KURASHISHINGIZ KERAKMI?

Quyida berilgan 10 savolga “ha” yoki “yo‘q” deb javob bering.

T/R	SAVOL	HA	Yo‘q
1	O‘zingizni ko‘pincha atrofda qilarning diqqat-e‘tiboriga javob berish juda toliqirishini his etasizmi?	☐	☐
2	Bo‘lar-bo‘lmasga jahlingiz chiqadimi?	☐	☐
3	O‘zingizni mehmat ta‘lildan so‘ng (dam olish kuni, ta‘il) o‘zingizni undan oldingiga qaragandan ham ko‘proq charchaganingizni sezasizmi?	☐	☐
4	Oiladagi nizolar natijasida kuchli bosh og‘rig‘ini sezasizmi?	☐	☐
5	Nizolar ovqat hazm qilish tizimingizga ta‘sir ko‘rsatadimi?	☐	☐
6	Yig‘lashga tayyor holatlar bo‘lib turadimi?	☐	☐
7	Astmaga yoki teri toshmalariga moyilmisiz yoki kuchli emotsional kechinmalardan so‘ng shunday holatlar kuzatiladimi?	☐	☐
8	Hal qiluvchi ishni amalga oshirish uchun bor kuchni to‘plash talab qilinganda to‘satdan kasallik xurujlarini yuz berish holatlari bo‘lib turadimi?	☐	☐
9	Sizga boshqalarning muammosini hal qilishga ko‘p vaqt sarf qilib, o‘z muammolaringizga vaqtingiz qolmayotganga o‘xshaydimi?	☐	☐
10	Kim bilandir gaplashayotganingizda yoki nima bilandir mashg‘ulligingizda o‘z-o‘zidan to‘xtab qolish (so‘zingizni yo‘qotish, to‘xtab qolish) holatlari bo‘ladimi?	☐	☐

NATIJA

3.16 – rasm. Stress bilan kurashishingiz kerakmi so‘rovnoma oynasi.

Bunda 10 ta savolga “Ha” yoki “Yo‘q” javob sharti beriladi. Ballarga asosan kategoriyalarga mos natijalar ekranga chiqariladi (3.17 – rasm).

STRESS BILAN KURASHISHINGIZ KERAKMI?

Stressga berilmaysiz

ASOSIY MENYU

3.17 – rasm. Stress bilan kurashishingiz kerakmi so‘rovnomasining natija oynasi.

Dasturning so‘nggi hisoblanish so‘rovnomasi, ya’ni “Depressiyaga moyilmisiz?” nomiga ega(3.18 – rasm).

3.18 – rasm. Depressiyaga moyilmisiz so‘rovnoma oynasi.

Mazkur so‘rovnomada topshiruvchilar o‘zi tasdiqlagan har bir savolga "ha", tasdiqlamaganiga "yo‘q" deb javob berish so‘raladi. O‘ziga xos savollarga berilgan javoblarga ballar hisoblanib navbatdagi oynada hosil bo‘ladi (3.19 – rasm).

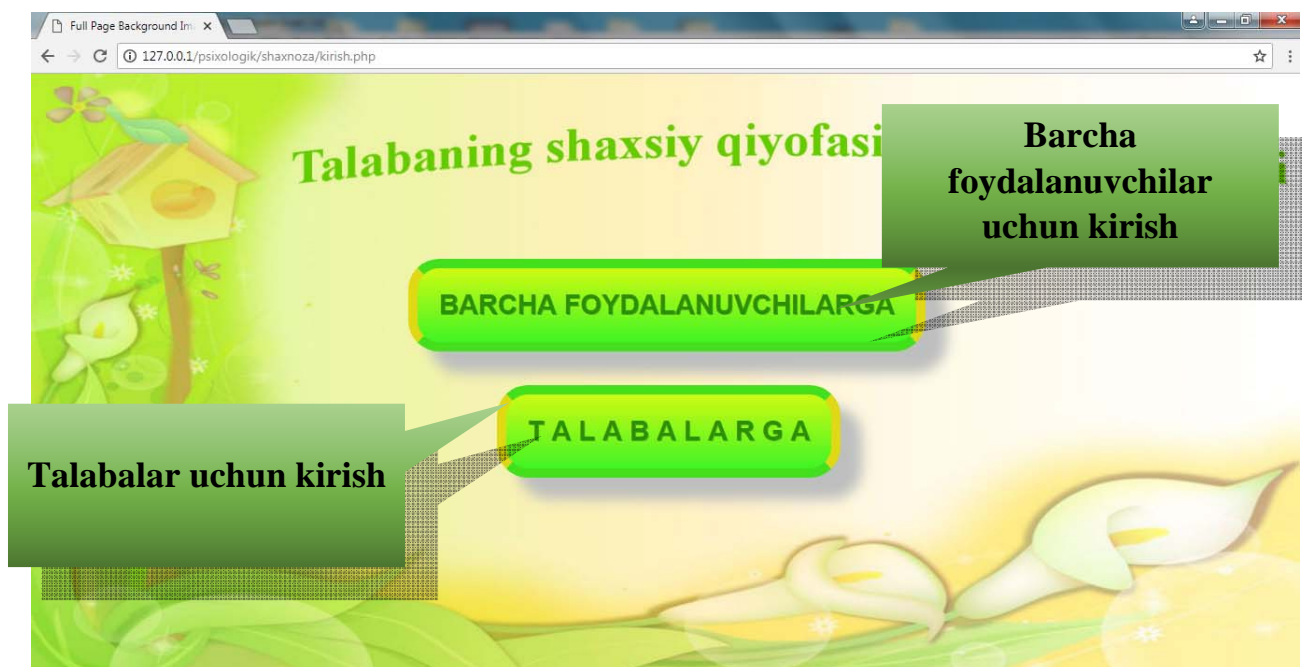
3.19 – rasm. Depressiyaga moyilmisiz so‘rovnomasining natija oynasi.

Dasturdagi barcha so‘rovnomalar natijasi e‘lon qilingan oynasida ma‘lumotlar bazasiga yozib boriladi. Buning natijasida universitetdagi guruh murabbiylarning har bir talabaning shaxsiy partreti ma‘lumotlar bazasi to‘ldirilib boriladi.

2.4. Foydalanuvchiga yo‘riqnoma.

Talabaning shaxsiy qiyofasini aniqlash dasturidan foydalanish bosqichma – bosqich qadamlarini ko‘rib chiqamiz.

1 – qadam. Kirish.(4.1-rasim).

2 – qadam. Talabalar qismi. (4.2-rasim).

Fakultetlar	
1	Fizika-Matematika
2	Filologiya
3	Tabiiy fanlar
4	Pedagogika
5	Jismoniy madaniyat
6	Tarix
7	Turizm va iqtisodiyot
8	Texnika
9	Filologiya (Gurlan ko'cha)
10	Magistratura
11	Kimyoviy texnologiya

Talabalar o'z fakultetini tanlaydilar

3 – qadam. Fakultet guruhleri. (4.3-rasim).

Fizika-Matematika	
1	141-inf
2	141-matem
3	142-matem
4	143-matem
5	141-amaliy
6	142-amaliy
7	141-fizik
8	142-fizik
9	143-fizik
10	151-amaliy

Bu qadamda talabalar o'z guruhiga kiradilar

4 – qadam. Guruh talabalari.(4.4-rasim)

141-inf	
1	ABDULLAYEVA IRODA ABDUKARIM QIZI
2	BEKPO'LATOV DIYORBEK ISKANDAROVICH
3	DJUMABAYEVA OYZODA SABIRBAYEVNA
4	ESHCHANOV TEMUR SAPARMAT O'G'LI
5	ESHMETOVA NAFISA PIRNAZAROVNA
6	ISKANDAROVA DILBAR SHOKIR QIZI
7	JUMANIYAZOVA RO'ZA PO'LATOVNA
8	KURBANOVA LOLA ULUG'BEK QIZI
9	MATCHONOV SHOHRUX MATKARIM O'G'LI
10	MATJUMAYEVA DILOBAR QALANDAR QIZI
11	QURYOZOVA ONAJON XO'JAYOZ QIZI
12	RUSTAMOVA SHAHNOZA UMIRBEK QIZI

Harbirtalabalaro'zini tanlaydi

5 – qadam. Ro‘yxatdan o‘tish. (4.5-rasim).

Shaxsiy ma'lumotlar

1.Familiyasi: RUSTAMOVA Ismi: SHAHNOZA Otasining ismi:
UMIRBEK

2.Tug'ilgan yili: 1994-07-06

3.Jinsi: Erkak Ayol

4.Ijtimoiy kelib chiqishi(ziyoli, ishchi, xizmatchi, dehqon): ziyoli

Oilasi haqida ma'lumot:

5.Otasi: KARIMQULIYEV UMIRBEK RUSTAMOVICH

6.Onasi: KARIMQULIYEVA MUHAYYO ILXOMOVNA

7.Ota-onasining yashash manzili:

8.Oiladagi bolalar soni: O'g'il: Qiz:

9.Oilada nechanchi farzand:

10.Oiladagi psixologik iqlim, shaxslararo munosabatlar: Ijobiy Salbiy O'rtacha

Qo'shimcha ma'lumotlar

11.O'qish davridagi talabanning yashash joyi:

12.Sog'ligi: Sog'ligim yaxshi Sog'ligimdan shikoyatim bor Sog'ligim o'rtacha

13.O'quv yurtini tanlaganlik sababi (tegishlisi belgilanadi):
 Ota-onalarining maslahati
 O'qituvchilarining maslahati
 Do'stlarining maslahati
Boshqa sabablar:

14.Talabanning qiziqqan boshqa kasblari:

15.Talabanning bo'sh vaqtlardagi qiziqishlari (hobbiysi):

16.O'quvchi to'g'risida qo'shimcha ma'lumotlar:

Talabalarga 16
maydondan
to'ldirilish taklif
etiladi.

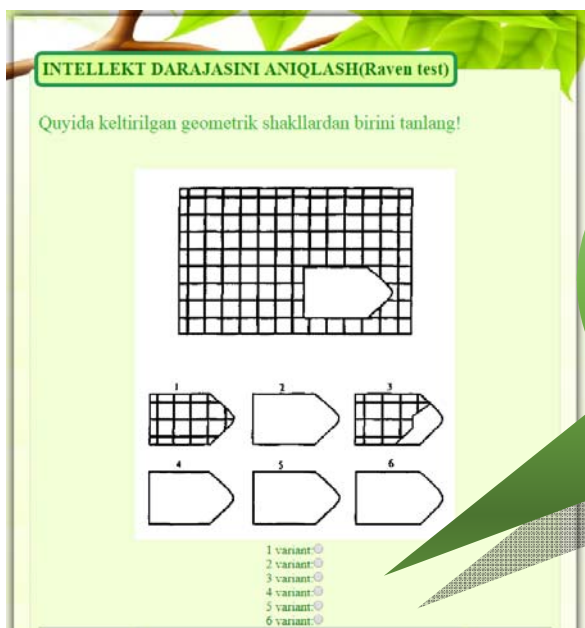
Mavjud
maydonlari
to'ldirilgach
"Ro'yxatdan
o'tish" tugmasi
bosiladi.

6 – qadam. Mavjud so‘rovnomalar ro‘yxati. (4.6-rasim).

Bu qadamda dasturning talabalarga va barcha foydalanuvchilar qismi birlashadi. Berilgan so‘rovnomalarni ketma-kettanlash orqali topshirish amalga oshiriladi.

7 – qadam. Raven testi. (4.7-rasim).

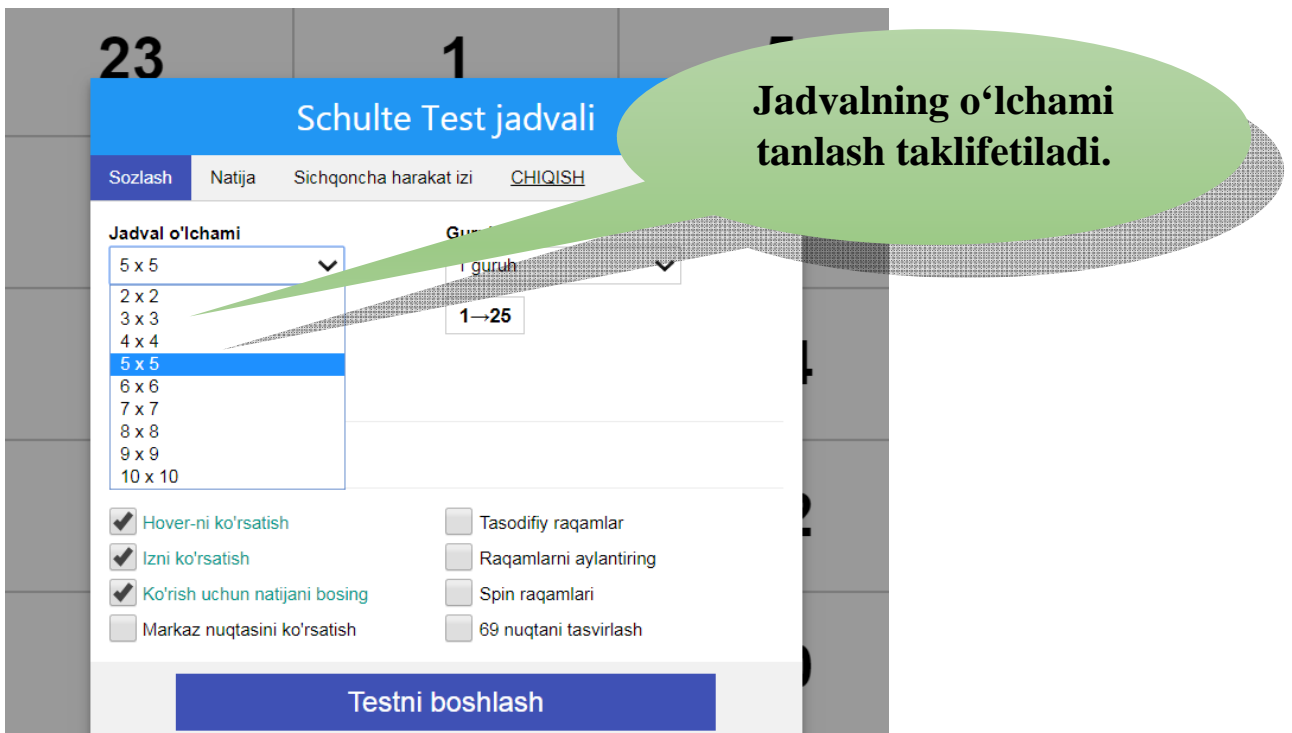

Raven testida rasm keltirilgandek 12 ta test beriladi. Ularning to‘g‘ri variantini belgilash talab etiladi.

8 – qadam. Raven testning natijasini ko‘rish. (4.8-rasim).

9 – qadam. Shulte jadvali. (4.9-rasim).

10 – qadam. Shulte jadvali natijasi. (4.10-rasim).

Guruh	Raqam	Vaqt
1	1	1.33s
1	2	0.56s
1	3	0.46s
1	4	1.34s
1	5	0.56s

Jadvalning o'lchamiga mos sonlar ketma-ketligi belgilangan soniya natija hisoblanadi. Chiqish tugmasi yordamidan navbatdagi so'rovnomaga o'tiladi.

11 – qadm. Bevosita esga tushirish. (4.11-rasim).

BEVOSITA ESGA TUSHIRISH

Bunda sizga 1,5-daqiqa vaqt beriladi. Shu vaqt ichida siz quyidagi so'zlarni jufti-jufti bilab esda saqlashingiz kerak bo'ladi.

14	22	31	36
43	47	50	58
62	69	83	89

Raqamlarni berkitish

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

NATIJA

3x4 jadvalida berigan sonlarni eslash uchun 20 soniya beriladi. Keyin "Raqamlarni berkitish" tugmasi bosilib, pastki qismda joylashgan kataklarga mos sonlarni yozish talab etiladi. Natijada nechta sonlar mos o'ringa to'g'ri yozilgani aytiladi.

12 – qadam. Muloqotga kirishuvchanlik. (4.12-rasim).

MULOQOTGA KIRISHUVCHANLIK

Quyida berilgan 16 savolga "ha", "yo`q", "ba`zan" deb javob bering.

T/R	SAVOL	HA	Yo`q	Ba`zan
1	Sizni amaliy uchrashuv kutmoqda. Uni betoqatlik bilan kutasizmi?	☐	☐	☐
2	Sizni biror kasallik xoldan toydirmaguncha, vrachning oldiga borishni orqaga so'ravermaysizmi?	☐	☐	☐
3	Sizni biror mavzudagi axborot bilan yig'ilish, majlis va shunga o'xshash tadbirda ma'ruza bilan chiqish topshirig'i xavotirga soladimi?	☐	☐	☐
4	Sizga ilgari bormagan shaxringizga safarga borib kelishni taklif etishdi. Shu safarga bormaslik uchun bor imkoniyatni ishga solasizmi?	☐	☐	☐
5	O'zingizdagi xissiy kechinmalar bilan kimlar bilandir o'rtoqlashishni yaxshi kurasizmi?	☐	☐	☐
6	Ko'chada sizga notanish odam biror iltimos bilan murojaat qilsa, sizning g'ashingiz keladimi?	☐	☐	☐
7	Siz "Otalar va bolalar" muammosi borligi va turli avlod vakillarining bir-birlarini tushunishlari qiyinligiga ishonasizmi?	☐	☐	☐
8	Tanishingizga bir necha oy avval olgan qarz pulini eslatishga uyaldasizmi?	☐	☐	☐
9	Oshxona yoki restoranda sizga yoqmaydigan taom berishdi, idishni chetga surib, achchig'ingiz kelganini yashira olasizmi?	☐	☐	☐
10	Begona odam bilan yolg'iz qolganingizda, u birinchi bo'lib gap boshlarsa, Sizga javob qaytarish malol keladimi?	☐	☐	☐
11	Siz turli joylarda odamlarning uzun navbatda turishganini kursangiz, tokatingiz toq bo'ladimi. Navbatda turib kutishdan ko'ra, o'z niyatingizdan voz kechishni afzal ko'rasizmi?	☐	☐	☐
12	Biror janjalli vaziyatni muhokama qilishi kerak bo'lgan komissiyaning a'zosi bo'lishdan qo'rqasizmi?	☐	☐	☐
13	Sizda biror adabiyot, san'at va ma'daniyat asarlarini baholashning sof individual mezonlari bor va bu borada boshqalarning fikrini qabul qilmaysiz. Shundaymi?	☐	☐	☐
14	Sizga juda tanish bo'lgan masala bo'yicha boshqalarning noto'g'ri fikrlarini tasodifan eshitib qolsangiz, indamay qo'ya qolasizmi?	☐	☐	☐
15	U yoki bu masalada yordam berishingizni so'rashsa, siz bundan og'rinasizmi?	☐	☐	☐
16	O'z nuqtai nazarangizni og'zaki bayon etgandan ko'ra, uni yozma tarzda ifodalashni afzal ko'rasizmi?	☐	☐	☐

NATIJA

16 tadan iborat savollarga "Xa", "Yo'q" yoki "Ba'zan" variantlari tanlab oxirida "Natija" tugmasi bosish talab etiladi.

13 – qadam. Teylorning bezovtalanishni aniqlash darajasi. (4.13-rasim).

TEYLORNING BEZOVTALANISHNI ANIQLASH DARAJASI

O'zingiz tasdiqlagan har bir savolga "ha", tasdiqlamaganiga "yo'q" deb javob bering.

T/R	SAVOL	HA	Yo'q
1	Men odatda mutlaqo xotirjamman va meni o'z holatimdan chiqarish ancha qiyin.	☐	☐
2	Mening asabimni buzilganligi boshqa kishilarnikiga nisbatan ham kam emas.	☐	☐
3	Menda ba'zan ich qotishi bo'ladi.	☐	☐
4	Ba'zan boshim og'rib turadi.	☐	☐
5	Shunday paytlar bo'ladiki, qandaydir bezovtalik meni bir joyda uzoq o'tirib qolishga qo'ymaydi.	☐	☐
6	Men doimo o'zimni baxtli xis qilaman.	☐	☐
7	Men o'zimga ishonaman.	☐	☐
8	Men xech qachon qizarmaganman.	☐	☐
9	O'z do'stlarim bilan solishtirganda men o'zimni ancha harakatchan hisoblayman.	☐	☐
10	Men boshqalardek ko'p qizarmayman.	☐	☐
11	Menda kamdan-kam yurak huruji bo'lib turadi.	☐	☐
12	Odatda mening qo'lim yetarlicha iliq.	☐	☐
13	Men boshqalarga qaraganda uyatchan emasman.	☐	☐
14	Menda ozimga ishonch xissi yetishmaydi.	☐	☐
15	Vaqt kelib xech narsaga yaroqsizdek bo'lib qoladigandek xis qilaman.	☐	☐
16	Menda o'zimni bir joyga qo'ya olmaydigan darajada bezovtalanish bo'ladi.	☐	☐
17	Mening oshqozonim ancha bezovta qiladi.	☐	☐
18	Menda oldimda turgan qiyinchiliklarni siqib chiqarish ruhi yetishmaydi.	☐	☐
19	Men boshqalardek o'zimni baxtli bo'lishimni hohlayman.	☐	☐
20	Menga oldimda shunday bartaraf etish mumkin bo'lmaydigan qiyinchilik turgandek tuyuladi.	☐	☐
21	Men ko'pincha qo'rqinchi tushlar ko'raman.	☐	☐
22	Men biror narsa qilmoqchi bo'lsam qo'lim titrayotgandek bo'ladi.	☐	☐
23	Menda haddan ortiq behalovatliman.	☐	☐
24	Meni imkonli bo'lgan omadsizliklar bezovta qiladi.	☐	☐
25	Men hech narsa tahdid solmasligini bilsam ham kuchli qo'rquvni his qilaman.	☐	☐
26	Meni ishda yoki topshiriqlar ustida diqqatimni to'plashim qiyin.	☐	☐
27	Men kuchli zo'riqish bilan ishlayman.	☐	☐
28	Men tez hovliqib qolaman.	☐	☐
29	Deyarli har doim biror kishi yoki biror narsadan bezovtalanishni his qilaman.	☐	☐
30	Men hamma narsaga jiddiy qarashga moyilman.	☐	☐
31	Men tez-tez yig'lab turaman.	☐	☐
32	Men ko'pincha og'iz qurish va chanqashdan qiynalaman.	☐	☐
33	Meni oyida bir marotaba yoki tez — tez oshqozonim bezovta qiladi.	☐	☐
34	Men tez qizarib ketishimdan qo'rqaman.	☐	☐
35	Meni biror narsaga e'tibor qaratishim qiyin.	☐	☐
36	Mening moddiy jihatdan qiynalganligim haqida o'ylayman.	☐	☐
37	Ko'pincha men boshqalar gapirishga jur'at qilmagan narsalar haqida o'ylayman.	☐	☐
38	Menda bezovtalanish uyqusizlikka olib keladigan hollar bo'ladi.	☐	☐
39	Vaqt vaqt bilan sarosimaga tushishim, meni junbushga keltiruvchi ko'p terlashimga sabab bo'ladi.	☐	☐
40	Hattoki sovuq kunlari ham men osongina isiyman.	☐	☐
41	Shunday asabiylashish bo'ladiki, men uxlay olmay qiynalaman.	☐	☐
42	Men tez asabiylashadigan odamman.	☐	☐
43	Vaqt vaqt bilan o'zimni foydasizdek his qilaman.	☐	☐
44	Shunday vaqtlar bo'ladiki jonim chiqib ketadigandek bo'ladi.	☐	☐
45	Meni biror narsa bezovta qilsa ko'pincha o'zimni tutib turishga harakat qilaman.	☐	☐
46	Boshqa odamlarga qaraganda o'zimni sezgir qilaman.	☐	☐
47	Men doimo ochlikni his qilaman.	☐	☐
48	Men ba'zan hech narsadan hech narsasiz asabiylashaman.	☐	☐
49	Men uchun hayot g'ayri tabiiy qiyindek tuyuladi.	☐	☐
50	Kutish doimo mening asabimni buzadi.	☐	☐

N A T I J A

50 tadan iborat savollarga “Xa” yoki “Yo‘q” variantlarini tanlab oxirida “Natija” tugmasi bosish talab etiladi.

14 – qadam. Stress bilan kurashishingiz kerakmi? (4.14-rasim).

STRESS BILAN KURASHISHINGIZ KERAKMI?

Quyida berilgan 10 savolga "ha" yoki "yo'q" deb javob bering.

T/R	SAVOL	HA	Yo`q
1	O'zingizni ko'pincha atrofdagilarning diqqat-e'tiboriga javob berish juda toliqtirishini his etasizmi?	☐	☐
2	Bo'lar-bo'lmasga jahlingiz chiqadimi?	☐	☐
3	O'zingizni mehnat ta'tilidan so'ng (dam olish kuni, ta'til) o'zingizni undan oldingiga qaragandan ham ko'proq charchaganingizni sezasizmi?	☐	☐
4	O'ildagi nizolat natijasida kuchli boshi og'tig'ini sezasizmi?	☐	☐
5	Nizolar ovqat hazm qilish tizimingizga ta'sir ko'rsatadimi?	☐	☐
6	Yig'lashga tayyor holatlar bo'lib turadimi?	☐	☐
7	Astmaga yoki teri toshmalariga moyilmisiz yoki kuchli emotsional kechinmalardan so'ng shunday holatlar kuzatiladimi?	☐	☐
8	Hal qiluvchi ishni amalga oshirish uchun bor kuchni to'plash talab qilinganda to'satdan kasallik xurujlarini yuz berish holatlari bo'lib turadimi?	☐	☐
9	Sizga boshqalarning muammosini hal qilishga ko'p vaqt sarf qilib, o'z muammolaringizga vaqtingiz qolmayotganga o'xshaydimi?	☐	☐
10	Kim bilandir gaplashayotganingizda yoki nima bilandir mashg'ulligingizda o'z-o'zidan to'xtab qolish (so'zingizni yo'qotish, to'xtab qolish) holatlari bo'ladimi?	☐	☐

NATIJA

10 tadan iborat savollarga "Xa" yoki "Yo'q" variantlarini tanlab oxirida "Natija" tugmasi bosish talab etiladi.

15 – qadam. Depressiyaga moyilmisiz? (4.15-rasim).

DEPRESSIYAGA MOYILMISIZ?

Ozingiz tasdiqlagan har bir savolga "ha", tasdiqlamaganiga "yo`q" deb javob bering.

T/R	SAVOL	HA	Yo`q
1	Men o'zimni porloq kelajagimga ishonaman	☐	☐
2	Keyingi paytlarda arzimagan bahona bilan achchiqlanaveradigan bo'lib qolaman	☐	☐
3	Arzimagan zo'riqish ham meni charchashga olib keladi	☐	☐
4	Qiyin vaziyatlardan juda tez chiqib keta olaman va navbatdagi muammolarni hal qilishni boshlayman	☐	☐
5	Shunday paytlar bo'ladiki, qandaydir bezovtalik meni bir joyda uzoq o'tirib qolishga qo'ymaydi	☐	☐
6	Xudo ko'rsatmasin, meni ertaga mashina urib ketsa, yaqinlarim juda yengil tortgan bo'lardi-da!	☐	☐
7	Men yaqinlarim uchun kerakli inson ekanimga shubha qilmayman	☐	☐
8	Tafakkurim meni hech qachon tashlab ketmaydi	☐	☐
9	Men o'tmishdagi shodliklardan ham zavqlanib yashayman	☐	☐
10	Ba'zan meni yig'latish juda oson kechadi	☐	☐
11	Qorin qismimdagi og'riqlar meni bezovta qilib turadi	☐	☐
12	Taqdirimdan ko'nglim to'q	☐	☐
13	Ishtaham yo'qligidan tez-tez shikoyat qilib turaman	☐	☐
14	Tez-tez yuragim siqilib, o'zimni yolg'iz his eta boshlayman	☐	☐
15	Faqat ertalab va kechqurunlari o'zimni yaxshi his etaman	☐	☐
16	Uyqusizlikdan tez-tez azob chekaman	☐	☐
17	Keyingi paytlarda ozib ketayotgandekman	☐	☐
18	Qo'limdan keladigan ishni doimo oson bajaraman	☐	☐
19	Kelishgan, lekin o'zimga notanish kimsalarning tomosha qilishni yoqtiraman	☐	☐
20	Gohida yuragim hech qanday sababsiz tez ura boshlaydi	☐	☐

NATIJA

20 tadan iborat savollarga "Xa" yoki "Yo`q" variantlarini tanlab oxirida "Natija" tugmasi bosish talab etiladi.

Xulosa

Bugungi globallashuv davrida yoshlar ongi va tafakkurida oqilona hayot kechirish, kasbida kamol topish, el-yurt, Vatan manfaatlari yo'lida sidqidildan xizmat qilish, mustahkam oila qurib, sog'lom farzandlarni dunyoga keltirish, mas'uliyat haqidagi tushunchalarni kengaytirish, bilimlarini oshirish, ko'nikma va malakalarini rivojlantirish va odat tarziga aylantirish dolzarb muammolardan biri bo'lib qolmoqda. Tezkor axborotlar oqimi va ijtimoiy muhitning ta'sirida yoshlar tafakkurida qadriyatlar mazmuni, hayot, ijtimoiy voqelikka nisbatan munosabatning keskin o'zgarishi kuzatilmoqda. Chunki bir tomondan tezkor axborotlar oqimi va ijtimoiy muhit ta'siri, ikkinchi tomondan ijtimoiy munosabatlar tizimida yuz berayotgan o'zgarishlar va buning natijasi o'laroq yoshlar tafakkurida qadriyatlar tizimining keskin o'zgarishi, ruhiy beqarorlikning, agressivlik, suitsidal holatlarining yuzaga kelishiga sabab bo'lmoqda. Ayniqsa, ota-onalarning migratsiyada bo'lib qolishi va o'smirlarning qarosiz qolishi bu muammoning keskinlashishiga olib keladi.

Loyihada maqsadlaridan kelib chiqqan holda yoshlarga o'z vaqtida ijtimoiy pedagogik va psixologik yordam ko'rsatish, ularni ruxiy stress holatidan olib chiqish, o'z imkoniyatlariga bo'lgan ishonchni shakllantirish ko'pgina ijtimoiy muammolarning oldini oladi. Faqat jismonan, aqlan, ruxan sog'lom insongina kelajakka dadil qadam tashlashi, oila qurib sog'lom farzandlarni dunyoga keltirishi, tarbiyalashi, kasbida baxt-saodat topishi mumkinligi haqiqat. Taraqqiyot faqat sog'lom jamiyatdagina amalga oshadi. Bu muammo yoshlar tarbiyasiga individual yondashuvni talab qiladi. Shaxsning hayotga bo'lgan munosabati individual-psixologik jarayon bo'lib, bunda uning shaxsiy hayotiy ustanovkalari, o'z-o'ziga, o'zgalarga, atrof-muhitda yuz berayotgan voqea-hodisalarga bo'lgan munosabati, voqelikni aniq tahlil qila olishi, tafakkur sog'lomligi, ijtimoiy sifatlarining shakllanganlik darajasi muhim o'rin egallaydi. Shu sababdan ham har bir yosh bilan individual psixodiagnostik va korreksion ishlarni tizimli tashkil qilish kerak.

Mazkur amaliy tadqiqot ishlarini olib borish davomida har bir talabanning ma'naviy-psixologik qiyofasi ijtimoiy-psixologik so'rovnomalar orqali o'rganiladi.

Ijtimoiy so'rovnoma dasturidan foydalanish qisqa muddatda natija olish va psixologik yordam ko'rsatishda talabalar va psixologlarga samarali xizmat qiladi. Hozirgacha bunday ijtimoiy so'rovnomalar ko'p marotaba bosma materiallardan foydalanib o'tkazilgan va tekshirib natijalar olish uchun bosma ko'rinishda tekshirilgan va psixologlar tomonidan tavsiyalar berilgan. Bosma tarzda so'rovnomalar o'tkazish va natija olish uchun ortiqcha qog'ozbozlik, natija olish uchun ko'p mehnat hamda ko'p vaqt sarflangan.

Web texnologiyaga asoslangan talabanning shaxsiy qiyofasini aniqlash dasturi esa bunday muammolarni yechimi bo'la oladi. Psixodiagnostik va psixokoreksion ishlar olib boriladi. Pirovard natijada yoshlarda sog'lom turmush tarzi madaniyati amaliy shakllantiriladi va rivojlantiriladi. Olib boriladigan psixologik tashxis ishlari, o'tkaziladigan treninglar, ma'naviy-axloqiy sifatlarni shakllantirishga qaratiladi.

Dastur ilovalari

shaxsiy_qiyofa.php

```
<!DOCTYPE html>
<html>

<?php
//print ("$sid, $ijtl, $otasi, $onasi, $ota_ona_manzil, $usoni, $qsoni,
$nechanci, $iqlim, $yotoqxona, $soglik, $uqish_sabab, $boshqa_sabab, $kasblar,
$qiziqish, $qushimcha_malumot");
include("connectdb.inc");

if ($acc==1){
$query="insert into ruyxat (id , Ijtimoiy_kelib_chiqishi ,
Otasining_ism_familiyasi , Onasining_ism_familiyasi ,
Ota_onasining_yashash_manzili , Oilada_ogil_bolasoni , Oilada_qiz_bolasoni ,
Oilada_nechanchi , Oilada_muhiti , uqish_turar_joy , sogligi ,
uquv_tanlagan_sabab , boshqasabab , talaba_kasb , hobbi , qushimcha_malumot)
values ('$sid', '$ijtl', '$otasi', '$onasi',
'$ota_ona_manzil', '$usoni', '$qsoni', '$nechanci', '$iqlim', '$yotoqxona',
'$soglik', '$uqish_sabab', '$boshqa_sabab', '$kasblar', '$qiziqish',
'$qushimcha_malumot')";
$result = MYSQL_QUERY($query);
}
?>
<head>
<meta charset="UTF-8">

<title>Full Page Background Image | Progressive</title>

<style>
* { margin: 0; padding: 0; }

html {
background: url(1.jpg) no-repeat fixed;
-webkit-background-size: 100% 100%;
-moz-background-size: 100% 100%;
-o-background-size: 100% 100%;
background-size: 100% 100%;
}

#page-wrap { width: 50%; margin: 50px auto; padding: 20px;
background: white; -moz-box-shadow: 0 0 20px black; -webkit-box-shadow: 0 0 20px
black; box-shadow: 0 0 20px black; }
p { font: 15px/2 Georgia, Serif; margin: 0 0 30px 0; text-indent:
40px; }
</style>

<style type="text/css">

.button_example{
border-top-color: #44E01D;border-right-color: #E0D916;border-bottom-color:
#44E01D;border-left-color: #E0D916;border-width: 10px 10px 10px 10px;border-
```

```

style: solid;-webkit-box-shadow: #BEBFBF 4px 4px 4px ;-moz-box-shadow: #BEBFBF
4px 4px 4px ; box-shadow: #BEBFBF 4px 4px 4px ; -webkit-border-radius: 33px; -
moz-border-radius: 33px;border-radius: 33px;font-size:20px;font-family:arial,
helvetica, sans-serif; padding: 15px 15px 15px 15px; text-decoration:none;
display:inline-block;text-shadow: 1px 1px 0 rgba(0,0,0,0.3);font-weight:bold;
color: #299109;
background-color: #CEFC14; background-image: -webkit-gradient(linear, left top,
left bottom, from(#CEFC14), to(#41F525));
background-image: -webkit-linear-gradient(top, #CEFC14, #41F525);
background-image: -moz-linear-gradient(top, #CEFC14, #41F525);
background-image: -ms-linear-gradient(top, #CEFC14, #41F525);
background-image: -o-linear-gradient(top, #CEFC14, #41F525);
background-image: linear-gradient(to bottom, #CEFC14,
#41F525);filter:progid:DXImageTransform.Microsoft.gradient(GradientType=0,startC
olorstr=#CEFC14, endColorstr=#41F525);
}

.button_example:hover{
border-top-color: #E0D916;border-right-color: #44E01D;border-bottom-color:
#E0D916;border-left-color: #44E01D;border-width: 10px 10px 10px 10px;border-
style: solid;
background-color: #4BF70C; background-image: -webkit-gradient(linear, left top,
left bottom, from(#4BF70C), to(#CEFC14));
background-image: -webkit-linear-gradient(top, #4BF70C, #CEFC14);
background-image: -moz-linear-gradient(top, #4BF70C, #CEFC14);
background-image: -ms-linear-gradient(top, #4BF70C, #CEFC14);
background-image: -o-linear-gradient(top, #4BF70C, #CEFC14);
background-image: linear-gradient(to bottom, #4BF70C,
#CEFC14);filter:progid:DXImageTransform.Microsoft.gradient(GradientType=0,startC
olorstr=#4BF70C, endColorstr=#CEFC14);
}
</style>
</head>
<body>

<center>

<table>
<tr>

<td align=center><img src='titul/raven.png' width=200
height=200><br>
<?php echo "<a class='button_example'
href='raven.php?sid=$sid&list_id=8'>Raven test</a>"?>
</td>
<td align=center><img src='titul/shulte.jpg' width=200
height=200><br>
<?php echo "<a class='button_example'
href='shulte/index.php?sid=$sid&list_id=10'>Shulte jadvali</a>"?>
</td>
<td align=center><img src='titul/xotira_eska_tushirish.png'
width=200 height=200><br>

```

```

                <?php echo "<a class='button_example'
href='xotira.php?sid=$sid&list_id=11'>Bevosita esga tushirish</a>" ;?>
            </td>
        </tr>
    </table>

    <table>
    <tr>
    <td align=center><img src='titul/muloqat.png' width=200
height=200><br>
        <?php echo "<a class='button_example'
href='muloqatga_kirishuvchanlik.php?sid=$sid&list_id=1'>Muloqotga <br>
kirishuvchanlik</a>" ;?>
    </td>
    <td align=center><img src='titul/teylor_bezovtal.png' width=200
height=200><br>
        <?php echo "<a class='button_example'
href='teylor.php?sid=$sid&list_id=6'>Teylorning bezovtalanishni<br>aniqlash
darajasi</a>" ;?>
    </td>
    <td align=center><img src='titul/stress5.png' width=200
height=200><br>
        <?php echo "<a class='button_example'
href='stress.php?sid=$sid&list_id=4'>Stress bilan <br> kurashishingiz
kerakmi?</a>" ;?>
    </td>
    <td align=center><img src='titul/depretsiya.png' width=200
height=200><br>
        <?php echo "<a class='button_example'
href='depressiya.php?sid=$sid&list_id=7'>Depressiyaga <br> moyilmisiz?</a>" ;?>
    </td>
    </tr>
    </table>
</center>

</body>
</html>

```

raven.php

```

<!DOCTYPE html>
<html>
<?php
include("connectdb.inc");
?>
<head>
    <meta charset="UTF-8">

    <title>Full Page Background Image | Progressive</title>

    <style>
        * { margin: 0; padding: 0; }

        html {
            background: url(5.jpg) no-repeat fixed;
            -webkit-background-size: 100% 100%;
            -moz-background-size: 100% 100%;

```



```

        -o-background-size: 100% 100%;
        background-size: 100% 100%;
    }

    #page-wrap { width: 50%; margin: 50px auto; padding: 20px;
background: DDF98; -moz-box-shadow: 0 0 20px black; -webkit-box-shadow: 0 0
20px black; box-shadow: 0 0 20px black; }
    p { font: 15px/2 Georgia, Serif; margin: 0 0 30px 0; text-indent:
40px; }
</style>

<style>
table {
    border-collapse: collapse;
    width: 100%;
}

th, td {
    text-align: left;
    padding: 8px;
}

tr:nth-child(even){background-color: #ecffd8}

tr:nth-child(odd){background-color: #ffffcd}

th {
    background-color: #4CAF50;
    color: white;
}
</style>

<style>
    fieldset {
        padding: 10px 10px 0px 10px;
        border: 1px solid #dfe5c1;
        margin: 0px 0px 10px 0px;
        width: auto;
        background-color:#F1FED6;
        color:#2eb82e;

        -moz-border-radius: 5px;
        -webkit-border-radius: 5px;
    }
</style>

<style>
legend {
    padding: 5px;
    background: #DDFF98;
    color: #229954;
    font-size: 120%;
    border-radius: 5px;
    box-shadow: 0 0 0 5px #229954;
    -moz-border-radius: 5px;
    -webkit-border-radius: 5px;
}

```

```

    }
</style>
<style>
    input[type=submit], input[type=reset] {
        padding: 5px 5px 5px 5px;
        margin: 0px;
        outline: none;
        color: #fff;
        font-weight: bold;
        font-size: 100%;
        background: #6c8b2e;
        text-shadow:#000 0px 0px 2px;
        border: 1px solid #394918;
        border-radius: 5px;
        -moz-border-radius: 5px;
        -webkit-border-radius: 5px;
    }
</style>

</head>

<body>

    <div id="page-wrap">
        <p>
            <FIELDSET>

<LEGEND><h3><font color=green>INTELLEKT DARAJASINI ANIQLASH(Raven
test)</h3></LEGEND>
<font color='#2eb82e' size=5><br>Quyida keltirilgan geometrik shakllardan birini
tanlang!<br><br></font>
<br>
<center>
<?php echo "<form action=natija.php?sid=$sid&list_id=$list_id&acc=1
method='post'>" ;?>
<?php

    $a1[1]=rand(319,322);
    $a1[2]=rand(323,326);
    $a1[3]=rand(327,330);
    $a1[4]=rand(331,336);
    $a1[5]=rand(337,342);
    $a1[6]=rand(343,346);
    $a1[7]=rand(347,350);
    $a1[8]=rand(351,354);
    $a1[9]=rand(355,360);
    $a1[10]=rand(361,366);
    $a1[11]=rand(367,372);
    $a1[12]=rand(373,378);
for ($j1=1;$j1<=12;$j1++){
    $tj[$j1]='tj'.$list_id.$a1[$j1];
    //print("<INPUT type=hidden name=savol_son value=12>");
    print("<INPUT type=hidden name=savol_id[$j1] value=$a1[$j1]>");
    $qv="select * from savollar where id=$a1[$j1]";
$rv = MYSQL_QUERY($qv);
if ($rv) $nmv=mysql_numrows($rv);

```

```

if (0<$nmv){
    $sesa=mysql_result($rv,0,'savol');
    $variant=mysql_result($rv,0,'variantlar');
    $seriya=mysql_result($rv,0,'seriya');
}
    echo"<center>";
    $savol='raven/'.$sesa.'.'.gif';
print ("<img src=$savol alt=$savol><br>");
for ($i = 1; $i <= $variant; $i++){
print (" $i variant:<INPUT type=radio name=tj[$j1] value=$i><br>");
}
print ("<hr>");
}

?>

<br>
<input type="submit" value=" N A T I J A " style="width:200px">
<br>
<br>
</form></center>

</FIELDSET>
        </p>

    </div>

</body>

</html>

xotira.php
<!DOCTYPE html>
<html>

<head>
<?php
include("connectdb.inc");
?>
    <meta charset="UTF-8">

    <title>Full Page Background Image | Progressive</title>

    <script>
function myFunction() {
    document.getElementById("myP").style.visibility = "hidden";
}
</script>

    <style>
        * { margin: 0; padding: 0; }

        html {

```

```

        background: url(5.jpg) no-repeat fixed;
        -webkit-background-size: 100% 100%;
        -moz-background-size: 100% 100%;
        -o-background-size: 100% 100%;
        background-size: 100% 100%;
    }

    #page-wrap { width: 50%; margin: 50px auto; padding: 20px;
background: 4CAF50; -moz-box-shadow: 0 0 20px black; -webkit-box-shadow: 0 0
20px black; box-shadow: 0 0 20px black; }
    p { font: 15px/2 Georgia, Serif; margin: 0 0 30px 0; text-indent:
40px; }
</style>

<style>
table {
    border-collapse: collapse;
    width: 100%;
}

th, td {
    text-align: left;
    padding: 8px;
}

tr:nth-child(even){background-color: #ecffd8}

tr:nth-child(odd){background-color: #ffffcd}

th {
    background-color: #4CAF50;
    color: white;
}
</style>
<style>
    fieldset {
        padding: 10px 10px 0px 10px;
        border: 1px solid #dfe5c1;
        margin: 0px 0px 10px 0px;
        width: auto;
        background-color:#F1FED6;
        color:#229954;

        -moz-border-radius: 5px;
        -webkit-border-radius: 5px;
    }
</style>

<style>
legend {
    padding: 5px;
    background: #DDFF98;
    color: #229954;
    font-size: 120%;
    border-radius: 5px;
    box-shadow: 0 0 0 5px #229954;
}

```

```

        -moz-border-radius: 5px;
        -webkit-border-radius: 5px;
    }
</style>

<style>
input[type=submit], input[type=reset] {
    padding: 5px 5px 5px 5px;
    margin: 0px;
    outline: none;
    color: #fff;
    font-weight: bold;
    font-size: 100%;
    background: #6c8b2e;
    text-shadow:#000 0px 0px 2px;
    border: 1px solid #394918;
    border-radius: 5px;
    -moz-border-radius: 5px;
    -webkit-border-radius: 5px;
}
</style>

<style>
.button {
    background-color: #4CAF50; /* Green */
    border: none;
    color: white;
    padding: 10px 32px;
    border-radius: 25px;
    text-align: center;
    text-decoration: none;
    display: inline-block;
    font-size: 16px;
    margin: 4px 2px;
    cursor: pointer;
}

</style>
</head>
<body>
    <div id="page-wrap">
        <p>
            <FIELDSET>
<LEGEND><h3><font color=green>BEVOSITA ESGA TUSHIRISH</h3></LEGEND>
<font color='#32cd32'><br>Bunda sizga 1,5-daqiqa vaqt beriladi.Shu vaqt ichida
siz quyidagi so`zlarni jufti-jufti bilab esda saqlashingiz kerak bo`ladi.
<br><br></font>
<br>
<center>
<?php echo "<form action=natija.php?sid=$sid&list_id=$list_id&acc=1
method='post'>" ;?>
<?php
$q=array(rand(10,19),rand(20,29),rand(30,35),rand(35,39),rand(40,45),rand(46,49)
,rand(50,55),rand(56,59),rand(60,65),rand(66,69),rand(70,85),rand(86,99));
for ($sh=0;$sh<=11;$sh++){
print ("<INPUT type=hidden name=sonlar[$sh] value=$q[$sh]>");
}

```

```

echo "<table id='myP'>";
echo "<tr><td>${q[0]}</td><td>${q[1]}</td><td>${q[2]}</td><td>${q[3]}</td></tr>";
echo "<tr><td>${q[4]}</td><td>${q[5]}</td><td>${q[6]}</td><td>${q[7]}</td></tr>";
echo "<tr><td>${q[8]}</td><td>${q[9]}</td><td>${q[10]}</td><td>${q[11]}</td></tr>";
echo "</table>";
?>
<button class="button" type="button" onclick="myFunction()">Raqamlarni
berkitish</button>
<?php
echo "<table>";
echo "<tr><td><input type=text name=a11 size=5></td><td><input type=text
name=a12 size=5></td><td><input type=text name=a13 size=5></td><td><input
type=text name=a14 size=5></td></tr>";
echo "<tr><td><input type=text name=a21 size=5></td><td><input type=text
name=a22 size=5></td><td><input type=text name=a23 size=5></td><td><input
type=text name=a24 size=5></td></tr>";
echo "<tr><td><input type=text name=a31 size=5></td><td><input type=text
name=a32 size=5></td><td><input type=text name=a33 size=5></td><td><input
type=text name=a34 size=5></td></tr>";
echo "</table>";
?>
<br>
<input type="submit" value=" N A T I J A " style="width:200px">
<br>
<br>
</form></center>
</FIELDSET>
</div>
</body>
</html>

```

schulte.js

```

function Cell(number) {
  this.number = number;
  this.symbol = number;
  this.group = 0;
  this.traced = false;
  this.cssClasses = {
    'rotate-90': false,
    'rotate-180': false,
    'rotate-270': false,
    'spin-right': false,
    'spin-left': false
  };
  this.colorStyle = 'color: black';
}

function Group (size) {
  this.size = size;
  this.currNum = 1;
  this.inverted = false;
  this.divergent = false;
}

function Point(x, y) {
  this.x = x;
}

```

```

    this.y = y;
}

function Click(x, y, correct) {
    this.x = x;
    this.y = y;
    this.correct = correct;
}

function ClickStats(groupN, number, time, err, inverse, divergent) {
    this.groupN = groupN;
    this.number = number;
    this.time = time;
    this.err = err;
    this.inverse = inverse;
    this.divergent = divergent;
}

var appData = {
    gridSize: 5,
    gridRange: [],
    cells: [], // array of Cell

    groupCount: 1,
    inverseCount: false,
    divergentCount: false,
    variousCounts: false,
    timerMode: false,
    timerMinutes: 5,
    currGroup: 0,
    groups: [], // array of Group: setups in makeGridCells() method

    groupColorStyles: ['color: green', 'color: red', 'color: blue', 'color:
magenta', 'color: brown'],

    gameStarted: false,

    hoverIndex: -1,
    clickIndex: -1,
    correctIndex: -1,

    showHover: true,
    showClickResult: true,
    showClickAnimation: true,
    showTrace: true,
    showCenterDot: false,
    show69Dot: false,
    shuffleSymbols: false,
    turnSymbols: false,
    spinSymbols: false,

    mouseTracking: false,
    mouseMoves: [], // array of Point
    mouseClicks: [], // array of Click

    rowHeight: '20%',
    colWidth: '20%',

```

```

selectTimeOut: 500,
selectedTimerId: -1,
gameTimerId: -1,

dialogShown: false,
settingsTabVisible: true,
statsTabVisible: false,
mousemapTabVisible: false,

stats: {
  startTime: new Date(),
  stopTime: new Date(),
  lastTime: new Date(),
  correctClicks: 0,
  wrongClicks: 0,
  clicks: [], // array of ClickStats
  clear: function () {
    this.startTime = new Date();
    this.stopTime = new Date();
    this.lastTime = new Date();
    this.correctClicks = 0;
    this.wrongClicks = 0;
    this.clicks = [];
  },
  addClick: function (groupN, number, err, inverse, divergent) {
    var currTime = new Date();
    var time = ((currTime - this.lastTime) / 1000).toFixed(2);
    this.clicks.push(new ClickStats(groupN, number, time, err, inverse,
divergent));
    this.lastTime = currTime;
  },
  timeDiff: function () {
    var diff = (this.stopTime - this.startTime); // milliseconds between
    diff = diff / 1000;
    var seconds = Math.floor(diff % 60);
    diff = diff / 60;
    var minutes = Math.floor(diff % 60);
    diff = diff / 60;
    var hours = Math.floor(diff % 24);

    return ("0" + hours).slice (-2) + ':' +
      ("0" + minutes).slice (-2) + ':' +
      ("0" + seconds).slice (-2);
  }
}
};

Vue.directive('focus', { //
https://jsfiddle.net/LukaszWiktor/cap43pdn/
  inserted: function (el) {
    el.focus();
  },
  update: function (el) {
    Vue.nextTick(function () {
      el.focus();
    })
  }
}

```



```

});

vueApp = new Vue({
  el: '#app',
  data: appData,
  created: function () {
    this.initGame();
  },
  mounted: function () {
    this.execDialog('settings');
  },
  updated: function () {
    if (this.dialogShowned && this.mousemapTabVisible) {
      this.drawMousemap();
    }
  },
  watch: {
    gridSize: function (val) {
      if (typeof(val) === 'string') {
        this.gridSize = parseInt(val); // recursion !!!
        return;
      }
      this.rowHeight = 100 / val + '%';
      this.colWidth = 100 / val + '%';

      this.initGame();
    },
    groupCount: function (val) {
      if (typeof(val) === 'string') {
        this.groupCount = parseInt(val); // recursion !!!
        return;
      }
      this.initGame();
    },
    inverseCount: function () {
      this.initGame();
    },
    divergentCount: function () {
      this.initGame();
    },
    variousCounts: function () {
      this.initGame();
    },
    spinSymbols: function () {
      this.updateSymbolSpins();
    },
    turnSymbols: function () {
      this.updateSymbolTurns();
    },
    show69Dot: function () {
      this.update69Dots();
    }
  },
  computed: {
    clickedCell: function () {
      return this.clickIndex;
    },
  },

```

```

    hoveredCell: {
      get: function () {
        return this.hoverIndex;
      },
      set: function (cellIdx) {
        this.hoverIndex = cellIdx;
      }
    },
  },
  methods: {
    initGame: function () {
      this.gameStarted = false;
      this.initTable();
      this.stats.clear();
      this.mouseMoves.length = 0;
      this.mouseClicks.length = 0;
      this.mouseTracking = false;
    },
    initTable: function () {
      this.clearIndexes();
      this.currGroup = 0;
      this.makeGridCells();
      this.shuffleCells(1000);
      this.updateSymbolTurns();
      this.updateSymbolSpins();
      this.update69Dots();
    },
    startGame: function () {
      this.initGame();
      if (this.timerMode) {
        clearTimeout(this.gameTimerId);
        this.gameTimerId = setTimeout(this.gameTimerOut,
this.timerMinutes * 60 * 1000);
      }
      this.startMouseTracking();
      this.gameStarted = true;
    },
    stopGame: function () {
      this.clearIndexes();
      clearTimeout(this.selectedTimerId);
      this.stats.stopTime = new Date();
      this.gameStarted = false;
      this.stopMouseTracking();
    },
    clearIndexes: function () {
      this.hoverIndex = -1;
      this.clickIndex = -1;
      this.correctIndex = -1;
    },
    setClickedCell: function (cellIdx, event) {
      if (this.gameStarted) {
        this.clickIndex = cellIdx;
        if (this.showClickResult) {
          if (this.showClickAnimation) {
            clearTimeout(this.selectedTimerId);
          }
          this.showClickAnimation = true;
        }
      }
    }
  }
}

```

```

        this.selectedTimerId = setTimeout(this.hideSelect,
this.selectTimeOut);
    } else {
        this.showClickAnimation = false;
    }

    // append mouseClicked
    if (this.mouseTracking) {
        var nx = event.pageX / this.$el.clientWidth; // normalize
in [0, 1] interval
        var ny = event.pageY / this.$el.clientHeight;
        this.mouseClicks.push(new Click(nx, ny,
this.isCellCorrect(this.clickIndex)));
    }

    this.nextTurn();
}
},
nextTurn: function () {
    if (this.clickIndex >= 0 && this.clickIndex < this.cells.length) {
        if (this.isCellCorrect(this.clickIndex)) {
            this.stats.correctClicks ++;
            this.stats.addClick(this.currGroup,
this.cells[this.clickIndex].number, false, this.groups[this.currGroup].inverted,
this.groups[this.currGroup].divergent);
            this.cells[this.clickIndex].traced = true;
            if (this.shuffleSymbols) {
                this.shuffleCells(1000);
                this.correctIndex = this.indexOfCorrectCell();
                this.clickIndex = this.correctIndex;
            } else {
                this.correctIndex = this.clickIndex;
            }

            if (this.timerMode) {
                if (this.stats.correctClicks > 0 &&
this.stats.correctClicks % this.cells.length === 0) {
                    this.initTable(); // jump to next table
                } else {
                    this.nextNum();
                }
            } else {
                if (this.stats.correctClicks >= this.cells.length) {
                    this.stopGame();
                    this.execDialog('stats');
                } else {
                    this.nextNum();
                }
            }
        } else {
            this.stats.wrongClicks ++;
            this.stats.addClick(this.currGroup,
this.cells[this.clickIndex].number, true, this.groups[this.currGroup].inverted,
this.groups[this.currGroup].divergent);
            this.correctIndex = -1;
        }
    }
}
}

```

```

    },
    isCellCorrect: function (cellIdx) {
        return (this.cells[cellIdx].group === this.currGroup) &&
            (this.cells[cellIdx].number ===
this.groups[this.currGroup].currNum);
    },
    indexOfCorrectCell: function () {
        var index = -1;
        for (var i = 0; i < this.cells.length; i++) {
            if (this.isCellCorrect(i)) {
                index = i;
                break;
            }
        }
        return index;
    },
    indexOfCellByNumber: function (number) {
        var index = -1;
        for (var i = 0; i < this.cells.length; i++) {
            if (this.cells[i].number === number) {
                index = i;
                break;
            }
        }
        return index;
    },
    nextNum: function () {
        var num;
        var currNum = this.groups[this.currGroup].currNum;

        if (this.groups[this.currGroup].divergent) {
            var grSize = this.groups[this.currGroup].size;
            var h = Math.floor(grSize / 2);
            var d = Math.abs(currNum - h);
            if (this.groups[this.currGroup].inverted) {
                if (currNum <= h) {
                    num = grSize - currNum + 1;
                } else { // currNum > h
                    num = 2 + (grSize - currNum);
                }
            } else {
                if (currNum === h) {
                    num = h + 1;
                } else if (currNum < h) {
                    num = h + 1 + d;
                } else { // currNum > h
                    d < h ? num = h - d : num = currNum + 1;
                }
            }
        } else {
            // ordinal count
            if (this.groups[this.currGroup].inverted) {
                num = currNum - 1;
            } else {
                num = currNum + 1;
            }
        }
    }
}

```

```

        if (num > 0 || num < this.groups[this.currGroup].size) {
            this.groups[this.currGroup].currNum = num;
        }
        this.nextGroup();
    },
    nextGroup: function () {
        this.currGroup = (this.currGroup + 1) % this.groupCount; // round it
    },
    groupRange: function (groupIdx) {
        if (groupIdx >= 0 && groupIdx < this.groups.length) {
            if (this.groups[groupIdx].divergent) {
                var h = Math.floor(this.groups[groupIdx].size / 2);
                if (this.groups[groupIdx].inverted) {
                    return 'l&rarr;' + '|' + '&larr;' +
this.groups[groupIdx].size;
                } else {
                    return '&larr;' + h + '|' + (h + 1) + '&rarr;';
                }
            } else {
                if (this.groups[groupIdx].inverted) {
                    return this.groups[groupIdx].size + '&rarr;l';
                } else {
                    return 'l&rarr;' + this.groups[groupIdx].size;
                }
            }
        }
        return '?!?!';
    },
    tracedCell: function (cellIdx) {
        return this.cells[cellIdx].traced;
    },
    makeRange: function (begin, end) {
        //range = Array.from({length: val}, (v, k) => k);
        var range = [];
        for (var i = begin; i <= end; i++) {
            range.push(i);
        }
        return range;
    },
    makeGridCells: function () {
        var g, i;
        this.groups.length = 0;
        var cellCount = this.gridSize * this.gridSize;
        this.gridRange = this.makeRange(0, this.gridSize - 1);
        var numsInGroup = Math.floor(cellCount / this.groupCount);
        for (g = 0; g < this.groupCount; g++) {
            this.groups.push(new Group(numsInGroup));
        }
        this.groups[0].size += cellCount % this.groupCount;

        if (this.variousCounts) {
            var various = [ {divergent: false, inverted: false, num:
'first'},
                            {divergent: false, inverted: true, num:
'last'},
                            {divergent: true, inverted: false, num:
'middle'},

```

```

        {divergent: true, inverted: true, num:
'first'}
    ];
    for (g = 0; g < this.groupCount; g++) {
        this.groups[g].inverted = various[g].inverted;
        this.groups[g].divergent = various[g].divergent;
        switch (various[g].num) {
            case 'last':
                this.groups[g].currNum = this.groups[g].size;
                break;
            case 'middle':
                this.groups[g].currNum =
Math.floor(this.groups[g].size / 2);
                break;
            case 'first':
                this.groups[g].currNum = 1;
                break;
            default:
                this.groups[g].currNum = 1;
        }
    }
} else {
    for (g = 0; g < this.groupCount; g++) {
        if (this.divergentCount) {
            this.groups[g].divergent = true;
            this.groups[g].currNum = Math.floor(this.groups[g].size
/ 2);
        }
    }

    if (this.inverseCount) {
        for (g = 0; g < this.groupCount; g++) {
            if (g % 2 > 0 || this.groupCount === 1) {
                this.groups[g].inverted = true;
                if (this.groups[g].divergent) {
                    this.groups[g].currNum = 1;
                } else {
                    this.groups[g].currNum = this.groups[g].size;
                }
            }
        }
    }
}

var range = [];
var cell = null;
for (g = 0; g < this.groupCount; g++) {
    for (i = 1; i <= this.groups[g].size; i++) {
        cell = new Cell(i);
        cell.group = g;
        if (this.groupCount > 1) {
            cell.colorStyle = this.groupColorStyles[g];
        }
        range.push(cell);
    }
}

```

```

        this.cells = range;
    },
    shuffleCells: function (shuffleCount) {
        for (var i = 0; i < shuffleCount; i++) {
            var aIdx = Math.floor(Math.random() * this.cells.length);
            var bIdx = Math.floor(Math.random() * this.cells.length);
            var aVal = this.cells[aIdx];
            this.cells[aIdx] = this.cells[bIdx];
            this.cells[bIdx] = aVal;
        }
    },
    hideSelect: function () {
        this.showClickAnimation = false;
    },
    gameTimerOut: function () {
        this.stopGame();
        clearTimeout(this.gameTimerId);
        this.execDialog('stats');
    },
    execDialog: function (tabName) {
        this.changeDialogTab(tabName);
        this.stats.stopTime = new Date();
        this.dialogShown = true;
        this.stopMouseTracking();
    },
    changeDialogTab: function (tabName) {
        this.statsTabVisible = false;
        this.settingsTabVisible = false;
        this.mousemapTabVisible = false;

        if (tabName === 'stats') {
            this.statsTabVisible = true;
        } else if (tabName === 'mousemap') {
            this.mousemapTabVisible = true; // see 'updated' section
        } else {
            this.settingsTabVisible = true;
        }
    },
    hideDialog: function () {
        this.dialogShown = false;
        if (!this.gameStarted) {
            this.startGame();
        } else {
            this.restartMouseTracking();
        }
    },
    changeGridSize: function (event) {
        var val = parseInt(event.target.value);
        if (!isNaN(val) && val >= 2 && val <= 9) {
            this.gridSize = val;
        }
    },
    updateSymbolSpins: function () {
        for (var i = 0; i < this.cells.length; i++) {
            this.cells[i].cssClasses['spin-left'] = false;
            this.cells[i].cssClasses['spin-right'] = false;
            if (this.spinSymbols) {

```

```

        var rnd = Math.floor(Math.random() * 2);
        if (rnd === 0) {
            this.cells[i].cssClasses['spin-left'] = true;
        } else {
            this.cells[i].cssClasses['spin-right'] = true;
        }
    }
},
updateSymbolTurns: function () {
    for (var i = 0; i < this.cells.length; i++) {
        this.cells[i].cssClasses['rotate-90'] = false;
        this.cells[i].cssClasses['rotate-180'] = false;
        this.cells[i].cssClasses['rotate-270'] = false;
        if (this.turnSymbols) {
            var rnd = Math.floor(Math.random() * 4);
            switch (rnd) {
                case 0:
                    this.cells[i].cssClasses['rotate-90'] = true;
                    break;
                case 1:
                    this.cells[i].cssClasses['rotate-180'] = true;
                    break;
                case 2:
                    this.cells[i].cssClasses['rotate-270'] = true;
                    break;
                default:
                    // no turn
            }
        }
    }
},
update69Dots: function () {
    for (var i = 0; i < this.cells.length; i++) {
        if (this.cells[i].number == 6 || this.cells[i].number == 9) {
            if (this.show69Dot) {
                this.cells[i].symbol = this.cells[i].number + '.';
            } else {
                this.cells[i].symbol = this.cells[i].number;
            }
        }
    }
},
startMouseTracking: function () {
    this.mouseMoves.length = 0;
    this.mouseClicks.length = 0;
    this.mouseTracking = true;
},
restartMouseTracking: function () {
    this.mouseTracking = true;
},
stopMouseTracking: function () {
    this.mouseTracking = false;
},
appendMouseMove: function(event) {
    if (this.mouseTracking) {
        var nx = event.clientX / this.$el.clientWidth; // normalize in

```



```

[0, 1] interval
    var ny = event.clientY / this.$el.clientHeight;
    this.mouseMoves.push(new Point(nx, ny));
    }
},
drawMouseemap: function () {
visible
    var canvas = this.$refs['mousemap_canvas']; // if mousemapTab
    if (canvas) {
        var ctx = canvas.getContext('2d');
        if (ctx) {
            // clear canvas
            var W = canvas.width;
            var H = canvas.height;
            ctx.fillStyle = 'white';
            ctx.clearRect(0, 0, W, H);

            this.drawMouseemapGrid(ctx, W, H);
            this.drawMouseemapMoves(ctx, W, H);
            this.drawMouseemapClicks(ctx, W, H)
        }
    }
},
drawMouseemapGrid: function (ctx, W, H) {
    if (ctx && this.gridSize > 0) {
        var rowH = H / this.gridSize;
        var colW = W / this.gridSize;
        ctx.strokeStyle = '#ccc';
        ctx.lineWidth = 2;
        ctx.beginPath();
        for (var i = 1; i < this.gridSize; i++) {
            ctx.moveTo(i*colW, 0);
            ctx.lineTo(i*colW, H);
            ctx.moveTo(0, i*rowH);
            ctx.lineTo(W, i*rowH);
        }
        ctx.stroke();
        ctx.closePath();
    }
},
drawMouseemapMoves: function (ctx, W, H) {
    if (ctx) {
        ctx.beginPath();
        ctx.strokeStyle = '#1f6ef7'; // '#f78383';
        ctx.lineWidth = 2;
        for (var i = 0; i + 1 < this.mouseMoves.length; i++) {
            var x0 = this.mouseMoves[i].x * W;
            var y0 = this.mouseMoves[i].y * H;
            var x1 = this.mouseMoves[i+1].x * W;
            var y1 = this.mouseMoves[i+1].y * H;
            ctx.moveTo(x0, y0);
            ctx.lineTo(x1, y1);
        }
        ctx.stroke();
        ctx.closePath();
    }
},

```

```

drawMouseMapClicks: function (ctx, W, H) {
  if (ctx) {
    ctx.lineWidth = 2;
    var radius = 5;
    for (var i = 0; i < this.mouseClicks.length; i++) {
      var centerX = this.mouseClicks[i].x * W;
      var centerY = this.mouseClicks[i].y * H;
      ctx.beginPath();
      if (this.mouseClicks[i].correct) {
        ctx.fillStyle = '#52a352'; //'#6ac46a';
        ctx.strokeStyle = '#52a352';
      } else {
        ctx.fillStyle = '#ba2a29'; //'#f44f4d';
        ctx.strokeStyle = '#ba2a29';
      }
      ctx.arc(centerX, centerY, radius, 0, 2 * Math.PI, false);
      ctx.fill();
      ctx.stroke();
      ctx.closePath();
    }
  }
});

```

Foydalanilgan adabiyotlar

1. G'oziyev Ergash G'oziyevich "Umumiy psixologiya". Toshkent-2004.
2. Umarov B.M. "Psixologiya". Voris-nashriyot Toshkent – 2012
3. Sirliyev B.N, Beknazarov A.A, Arziqulov D.N "Psixologiya" Toshkent-2005
4. <http://www.php.net> "OFFICIAL DOCUMENTATION WEBSITE OF PHP". 2001-2014 The PHP Group.
5. <http://www.w3schools.com/php> "W3SCHOOLS WEB DEVELOPER INFORMATION WEBSITE. 1999-2014 W3schools by Refnes Data.
6. Jeff Derstadt, Scott Selikof, and Lin Zhu "DATABASE MANAGEMENT SYSTEMS SOLUTIONS MANUAL" Third Edition, Cornell University, Ithaca, NY, USA.
7. David Powers "PHP Solutions, Dynamic Web Design Made Easy" friendsoft 2006, copyright by David Powers.

Internet saytlar:

1. <http://www.ziyonet.uz/>
2. [http://www.freewebmasterhelp.com/PHP/MySQL tutorial.](http://www.freewebmasterhelp.com/PHP/MySQL_tutorial)
3. [http://www.siteground.com/PHP-MySQL Tutorial.](http://www.siteground.com/PHP-MySQL_Tutorial)
4. [http://www.dyn-web.com/PHP to JavaScript basics, Dynamic Web Coding.](http://www.dyn-web.com/PHP_to_JavaScript_basics,_Dynamic_Web_Coding)